

**JAMHURI YA KENYA
WIZARA YA ELIMU**

MTAALA WA SHULE YA MSINGI

SOMO LA KISWAHILI

GREDI 6

KWA WANAFUNZI WALIO NA UPUNGUFU WA KIMWILI

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

TOleo la Kwanza 2023

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN:

Kimechapishwa na kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

DIBAJI

Serikali ya Kenya inajitolea kuhakikisha kwamba malengo ya sera kuhusu elimu, mafunzo, na utafiti yanakidhi matarajio ya Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya Kenya 2030, Sera ya Mtaala wa Kitaifa ya 2019, Malengo Endelevu ya Umoja wa Mataifa (SDGs), na mikataba ya kikanda na kimataifa ambayo Kenya imesaini. Kuelekea kufikia lengo la Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu (MoE) imetekeleza kwa mafanikio na hatua kwa hatua utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi (CBC) katika ngazi ya awali, msingi, na Shule za Upili za daraja la chini.

Utekelezaji wa Mtaala wa Kitaalamu unajumuisha ufuatiliaji na tathmini ili kubaini mafanikio yake. Baada ya mzunguko wa miaka mitano wa utekelezaji, tathmini ya jumla ya mzunguko wa elimu ya msingi ilifanywa ili kubaini kufikia malengo ya matokeo ya kujifunza kama ilivyotarajiwa katika Mfumo wa Mtaala wa Elimu ya Msingi. Serikali ya Kenya iliunda Jopo Kazi la Rais kuhusu Mageuzi ya Elimu 'Presidential working party on Education Reforms' (PWPER) mwaka 2022 kushughulikia masuala muhimu yanayoathiri sekta ya elimu. PWPER ilifanya mapendekezo ya mbali kwa elimu ya msingi ambayo ilihitaji upitio wa mtaala.

Mapendekezo ya PWPER, ripoti za ufuatiliaji, tathmini ya jumla, maoni kutoka kwa watekelezaji wa mtaala, na wadau wengine viliongoza kwenye upangaji upya na mapitio ya Mtaala wa Elimu ya Msingi.

Miundo iliyopitiwa ya Mtaala wa Gredi ya **sita** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili unaendeleza ya ujuzi uliopatikana na wanafunzi katika gredi ya **tano**. Umuhimu katika gredi hii ni maendeleo ya usomaji wa msingi, hesabu, na stadi za mwingiliano na mazingira.

Mitaala hii inawakilisha Malengo ya Kitaifa ya Elimu, kauli kiini, matokeo yanayotarajiwa kwa ujumla na kwa kila somo pamoja na Mada na Mada Ndogo. Mitaala hiyo pia inajuimuisha mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi unaokuzwa, masuala mtambuko (PCI's), maadili, vigezo na viwango vya kuzingatia katika kutathmini.

Nina matumaini kwamba mashirika yote ya serikali na wadau wengine katika Elimu watatumia miundo hii ili kuwezesha ufanisi na ufanisi utekelezaji wa mtaala wa kiumilisi.

HON. EZEKIEL OMBAKI MACHOGU, CBS

WAZIRI WA ELIMU

WIZARA YA ELIMU

UTANGULIZI

Wizara ya Elimu (MoE) ilitokeleza Mtaala wa Kiumilisi (CBC) mwaka 2019 nchini kote. Gredi ya Kwanza ndiyo ya kwanza katika ngazi ya Elimu ya Msingi nayo Gredi ya Sita ni ya mwisho katika ngazi hiyo katika mfumo uliofanyiwa marekebisho wa elimu.

Mtaala uliyopitiwa wa Gredi **ya sita** unaendeleza utekelezaji wa mtaala wa umilisi kutoka Gredi ya **tano** katika ngazi ya Msingi. Mtaala huu unatoa fursa kwa wanafunzi kuzingatia wanachokipenda ili kuunda msingi wa elimu na mafunzo zaidi na/au kupata stadi za ajira. Kiwango hiki cha elimu ni muhimu sana katika kuchagua kufikia ruwaza na mwito wa mabadiliko yanayoendelea ya kimtaala kama ilivyoelekezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 kuhusu Kuelekea kuafikia elimu na mafunzo yenye ubora, faafu na jumuishi kwa maendeleo endelevu nchini Kenya “*Towards Realizing Quality, Relevant and Inclusive Education and Training for Sustainable Development*”. Mswada Elekezi huo unaeleza kuhusu kuvuka kutoka mtaala wa Kimafunzo na kuzingatia kukuza vipawa vya kila mwanafunzi.

Hivyo basi, mtaala wa Gredi ya **sita** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili inalenga kuimarisha ukuzaji wa Umilisi wa Kimsingi katika mtaala huu, yaani: Mawasiliano na ushirikiano, uwazaji kina na utatuzi wa matatizo, ubunifu, uraia, ujuzi wa kidijitali, hamu ya kuendelea kujifunza na kujiamini.

Mitaala inapendekeza shughuli shirikishi za ujifunzaji unaolingana na Mada Ndogo mbalimbali na vipengele vingine vya mtaala wa umilisi (CBC). Pia inapendekeza baadhi ya nyenzo za kufundishia na mbinu za kutathmini mbalimbali. Inatarajiwa kwamba mitaala hii itaongoza walimu kufanikisha wanafunzi kufikia matokeo maalum yanayotarajiwa ya kujifunza katika gredi ya **sita** na kuwaandaa kwa mpito laini wa Shule za Upili za daraja la chini.

Zaidi ya hayo, natumai kwamba walimu watatumia mitaala iliyobadilishwa kuifanya elimu kuwa ya kuvutia, yenye msisimko, na yenye furaha.

DR. BELIO R. KIPSANG, CBS

KATIBU MKUU

IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI WIZARA

SHUKRANI

Sheria Nambari 4 ya 2013 (Toleo jipya 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala ya Kenya (KICD) inaipa uwezo Taasisi kukuza na kuipitia Mitaala (*SNE adapt*) na vifaa vya msaada kwa mtaala kwa elimu ya msingi na ya vyuo vya Elimu na Mafunzo ya juu vilivyo chini ya vyuo vikuu. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote huhusisha utafiti, ulinganishi wa kimataifa, na uhusishaji mkubwa wa wadau. Kupitia kwa mchakato huu wa utaratibu na wa mashauriano, KICD ilizua wazo la Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) 2017 ambao unaitikia mahitaji ya karne ya 21 na matamano yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, Itifaki ya Jumua ya Afrika Mashariki na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.(SGDs). Taasisi ya Ukuzaji Mitaala ya Kenya (KICD) hufadhiliwa na Serikali ya Kenya ili kutekeleza majukumu na mipangilio ya serikali na sekta ya elimu. Pia, Taasisi hupata msaada kutoka kwa mashirika mengine ya kimaendeleo yanayoangazia miradi teule.

Mtaala uliyorekebishwa gredi ya **sita** kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili ilipangwa na kubadilishwa kwa msaada wa Benki ya Dunia kupitia Mradi wa Usawa wa Elimu ya Msingi ya Kenya katika Programu ya Kujifunza ‘Kenya Primary Education Equity in Learning Programme’ (KPEELP); mradi ulioratibiwa na MoE. Kwa hiyo, Taasisi inashukuru sana kwa msaada wa Serikali ya Kenya, kupitia MoE, na washirika wa maendeleo kwa msaada wa sera, rasilimali, na msaada wa logistiki. Kwa namna ya pekee, shukrani maalum kwa Waziri wa Elimu-MoE na Katibu Mkuu wa Idara ya Elimu ya Msingi.

Pia ningependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wanaelimu wengine walioshiriki kama wanajopo katika ukuzaji wa mitaala. Nashukuru pia mashirika mengine yanayoshirikiana na serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali kwa majukumu mbalimbali waliyotekeleza katika ukuzaji na ubalishaji wa Mitaala ya Gredi ya 4-6 kwa wanafunzi walio na upungufu wa kimwili.

Kuhusiana na hili, ningependa kushukuru Katibu wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Ofisa Mtendaji Mkuu wa Baraza la Kitaifa la Mitihani (KNEC) kwa msaada wao katika mchakato wa kukuza na kubadilisha mitaala hii. Mwisho, ninawashukuru sana mwenyekiti wa baraza la KICD na wanachama wengine wa Baraza kwa mwongozo thabiti katika mchakato huu.

Nawahakikishia watekelezaji wa mtaala, wazazi na washikadau wengine kuwa mitaala hii itaelekeza ipasavyo utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika Gredi ya sita na maandalizi ya wanafunzi walio na upungufu wa kimwili kwa mpito Shule za Upili za daraja la chini

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, PhD, MBS
DIRECTOR/CHIEF EXECUTIVE OFFICER
KENYA INSTITUTE OF CURRICULUM DEVELOPMENT

YALIYOMO

DIBAJI.....	iii
WAZIRI WA ELIMU.....	iv
WIZARA YA ELIMU.....	iv
UTANGULIZI.....	v
IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI WIZARA	vi
SHUKRANI.....	vii
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA	xi
MGAO WA VIPINDI.....	xiii
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA YA ELIMU YA MSINGI.....	xiv
KAULI KIINI	xv
MATOKEO YA KIJUMLA YA SOMO LA KISWAHILI	xvi
MPANGILIO WA MADA, MADA NDOGO NA MUDA ULIOPENDEKEZWA	xvii
1.0 VIUNGO VYA MWILI VYA NDANI.....	1
2.0 MICHEZO	17
3.0 MAHUSIANO	32
4.0 MISIMU.....	47
5.0 MSHIKAMANO WA KITAIFA.....	57
6.0 USAWA WA KIJINSIA.....	68

8.0 WANYAMA WA MAJINI.....	86
9.0 AFYA YA AKILI.....	98
10.0 KUKABILIANA NA UGAIDI.....	107
MWONGOZO WA VIWANGO NA VIGEZO VYA KUTATHMINIA ULIOPENDEKEZWA	130
MADA: KUSOMA.....	131
MADA: KUANDIKA.....	133
MADA: SARUFI.....	134
SHUGHULI JUMUHISHI YA HUDUMA YA JAMII YA GREDI 4-6.....	136
MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI.....	139

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

Kukuza na kustawisha utaiifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa

Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaiifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

1. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

a) Mahitaji ya kijamii

Elimu nchini Kenya lazima iwatayarisha vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

b) Mahitaji ya kiuchumi

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda

Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko ya yanayoendelea ulimwenguni.

2. Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza

Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

3. Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini

Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

4. Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji

Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa. Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuisi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

5. Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya

Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

6. Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine

Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

7. Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira

Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira

MGAO WA VIPINDI

S/No	Somo	Idadi ya vipindi
1.	English	5
2.	Kiswahili / Kenya Sign Language	4
3.	Mathematics	5
4.	Religious Education	3
5.	Science & Technology	4
6.	Agriculture and Nutrition	4
7.	Social Studies	3
8.	Creative Arts	6
	Pastoral/Religious Instruction Programme	1
Jumla		35

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA YA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa elimu ya msingi, mwanafunzi aweze:

- a) kuwasiliana apasavyo akitumia mbinu za mazungumzo na ishara katika miktadha mbalimbali,
- b) kutumikiza maarifa, ujuzi, maadili na mitazamo katika maisha ya kila siku,
- c) kudhahirisha ujuzi wa kijamii maadili, na maadili ya kidini kwa nia ya kuchangia kukua kwa jamii,
- d) kukuza talanta kwa nia ya kujiendeleza na kujifanikisha,
- e) kuafiti, kutumia, kulinda na kutunza mazingira kwa nia ya kujifunza na kwa maendeleo endelevu,
- f) kutumia ujuzi wa kidijitali kujifunza na kujifurahisha,
- g) kuthamini tamaduni mbalimbali kwa nia ya kuishi kwa amani,
- h) kufurahia haja ya umuhimu wa kutegemeana kwa binadamu na mataifa.

KAULI KIINI

Kiswahili ni lugha ya taifa na rasmi nchini Kenya na lugha ya mawasiliano katika eneo la Afrika Mashariki na Kati. Wakenya wengi hujifunza Kiswahili kama lugha ya pili. Ni muhimu wanafunzi wapate umilisi wa kuwasiliana kwa Kiswahili mapema hasa katika kiwango cha kwanza cha elimu. Somo hili humwezesha mwanafunzi kujenga stadi za kimsingi za kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika. Aidha, somo hili humwandaa mwanafunzi kwa mafunzo ya viwango vya juu na baadaye katika ajira.

MATOKEO YA KIJUMLA YA SOMO LA KISWAHILI

Kufikia mwisho wa shule ya msingi daraja la juu, mwanafunzi aweze:

- 1) Kusikiliza kwa makini na kuitikia ipasavyo kwa Kiswahili katika miktadha mbalimbali ya mawasiliano.
- 2) Kuzingatia kanuni za lugha ili kuwasiliana kiubunifu kwa njia ya mazungumzo na maandishi.
- 3) Kujieleza kwa ufasaha katika miktadha mbalimbali.
- 4) Kusoma kwa ufasaha na kufahamu matini mbalimbali yaliyochapishwa na ya kidijitali na kutumia maarifa anayoyapata katika mazingira tofauti maishani.
- 5) Kutumia hati za kimaandishi na mfumo wa kidijitali kuwasiliana ipasavyo kwa kuzingatia mitindo na miundo husika katika miktadha mbalimbali.
- 6) Kuchangamkia matumizi ya Kiswahili kama lugha rasmi na ya taifa katika mawasiliano ya kila siku.

MADA

Kusikiliza na Kuzungumza

Kusoma

Kuandika

Sarufi

MPANGILIO WA MADA, MADA NDOGO NA MUDA ULIOPENDEKEZWA

Mada	Mada Ndogo	Muda Uliopendekezwa
Kusikiliza na Kuzungumza	1.1.1 Matamshi Bora (sauti <i>p/b, t/dj</i>)	2
	2.1.1 Maamkuzi na Maagano	2
	3.1.1 Matamshi Bora (sauti <i>k/g, ch/j</i>)	2
	4.1.1 Heshima Adabu na Vyeo	2
	5..1 Methali	2
	6.1.1Matamshi Bora	2
	7.1.1 Nahau	2
	8.1.1 Visawe	2
	9.1.1.1Mazungumzo ya Kimuktadha	2
	10.1.1Sitiara za Tabia	2
	11.1.1 Kujeleza kwa Ufasaha	2

Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	2.2.1 Kusoma kwa Kina	3
	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2
	4.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	6.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	7.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	3
	9.2.1 Kusoma kwa Mapana	3
	10.2.1. Kusoma kwa mapana	2
	11.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2
Kuandika	1.3.1 Insha ya Wasifu,	2
	2.3.1 Insha ya Masimulizi	2
	3.3. Kuandika kwa Tarakilishi	2
	4.3.1 Barua Rasmi	2
	5.3.1 Insha za Maelezo	2
	6.3.1 Insha za Wasifu	2
	7.3.1 Insha za Maelezo	2
	8.3.1 Insha za Masimulizi	2
	9.3.1 Kuandika Maelezo	2
	10.3.1 Insha za Masimulizi	2
	11.3.1 Barua Rasmi	2

Sarufi	1.4.1 Vivumishi vya Sifa.	2
	1.4.2 Vivumishi Viashiria	2
	1.4.3 Vivumishi Vimilikishi	2
	2.4.1 Vivumishi vya Idadi	2
	2.4.2 Vivumishi Viulizi	2
	2.4.3 Kivumishi Kielezi	2
	3.4.1 Viwakilishi vya Nafsi	2
	3.4.2 Viwakilishi Viashiria	2
	3.4.3 Viwakilishi vya Idadi	2
	3.4.4 Uakifishaji	2
	4.4.1 Ngeli ya YA-YA	3
	5.4.1 Ngeli ya U-U	3
	6.4.1 Ngeli ya I-I	3
	7.4.1 Ngeli ya PA-KU-MU	3
	8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi	3
	9.4.1 Vinyume vya Vivumishi	2
	10.4.1 Hali ya Masharti-nge/ -ngali na ki	3
	11.4.1 Ukanusho wa Maneno	2
	11.4.2. Ukubwa na Udogo wa Nomino	2
	11.4.3 Udogo wa nomino	2
	Jumla ya Vipindi	120

KUMBUKA:

Idadi ya vipindi vilivyopendekezwa kwa kila mada ndogo vinaweza kuwa vichache au vingi kutegemea na muktadha.

1.0 VIUNGO VYA MWILI VYA NDANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli Za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
<p>1.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>1.1.1 Matamshi Bora:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>d/nd, ch/sh, j/nj na g/ng</i> <p>(Vipindi 4)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Kutambua silabi zinazotokana na sauti <i>d/nd, ch/sh, j/nj</i> na <i>g/ng</i> katika maneno, b) kutamka silabi zinazotokana na sauti zinazokaribiana kimatamshi ili kuimarisha matamshi, c) kutamka vitanzandimi vinavyoundwa kwa silabi za sauti zinazokaribiana kimatamshi ili kuimarisha matamshi bora, d) kuchangamkia kukariri vinavyoundwa kwa silabi za sauti zinazokaribiana kimatamshi ili kuimarisha matamshi. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue silabi/za sauti, <i>d/nd, ch/sh, j/nj</i> na <i>g/ng</i> (<i>k.v. doa/ndoa, choka/shoka, jaa/njaa, goma/ngoma</i>) kutokana na maneno kwenye vitabu, ubaoni au kwa kutumia vifaa vya kidigitali, asikilize silabi za sauti lengwa zikitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kutoka kwa vifaa vya kidigitali (<i>k.v. kinasasauti</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kusikiliza silabi za sauti lengwa zikitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kutoka kwa vifaa vya kidigitali (<i>k.v. kinasasauti</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, unajua maneno gani yenye silabi za sauti <i>d/nd, ch/sh, j/nj</i> na <i>g/ng</i>? 2. Je, Unajua vitanzandimi gani vyenye silabi za sauti <i>d/nd, ch/sh, j/nj</i> na <i>g/ng</i>?

			<ul style="list-style-type: none"> • Asikilize silabi za sauti lengwa zikitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kutoka kwa vifaa vyakidigitali (<i>k.v. kinasasauti</i>). • Atamke silabi za sauti lengwa akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au watumie mawasiliano jumla. • Asikilize vitanzandimi vinavyoundwa kutokana na maneno yenye sauti lengwa vikikaririwa (<i>k.v. Mkunjo ulikunjwa na waja wenye njaa kukicha</i>). • Aunde vitanzandimi vinavyotokana na vitate husika akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa 	
--	--	--	---	--

			<p>vya kidijitali vya kidijitali vilivyo rekebisha.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Awasilishe vitanzandimi alivyounda darasani ili wenzake wamtolee maoni. • Katika makundi yenye lengo ashiriki katika kutoa maoni kuhusu vitanzandimi vya wenzake kwa upendo na heshima. • Mwanafunzi aunde vitanzandimi kwenye vifaa vya kidijitali kwa kushirikiana na wenzake mitamboni na kuvirekebisha. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala kuhusu vitanzandimi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza sauti na kuunda vitanzandimi. • Kujiamini – mwanafunzi anapounda vitanzandimi vyenye maana kutokana na sauti zinazokaribiana kimatamshi. • Ubunifu – mwanafunzi anaposhiriki katika kuunda vitanzandimi vyenye maana. 				

Uhusiano na Maadili:

- Heshima na ushirikiano – mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji..

Uhusiano na masuala mtambuko:

- Utangamano wa kijamii– mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika Shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mawasiliano faafu - mwanafunzi anapounda vitanzandimi vinavyotokana na na vitate husika na kuvitumia vitate ipasavyo katika mawasiliano na wenzake.
- Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anapounda vitanzandimi kutokama na suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

English language – Somo hili linashughulikia dhana ya silabi na vitanzandimi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo Ya Shughuli Za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.2 Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: Kifungu cha Hadithi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumika katika kifungu ili kuimarisha ufahamu, b) kueleza maana ya msamiati lengwa ili kuubainisha, c) kuonyesha ufahamu wa kifungu kwa kujibu maswali na kutoa muhtasari, 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● Kutambua viungo vya mwili vya ndani (<i>k.v. moyo, mapafu, ini, kibofu, wengu, figo, ubongo, mifupa na mishipa</i>) kutokana na picha, chati au kwenye tarakilishi. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unazingatia nini unaposoma kifungu cha hadithi? 2. Kusoma kuhusu viungo vya mwili vya ndani kuna umuhimu gani? 3. Ni hadithi gani umewahi kuisoma kuhusu

		<p>d) kuchangamkia usomaji ili kuimarisha ufahamu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Aeleze maana za msamiati alioutambua. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Asome kifungu kuhusu suala lengwa kwenye kitabu au kwenye tarakilishi akishirikiana na wenzake, Ajibu maswali kutokana na kifungu husika, ● Atoe muhtasari wa kifungu alichosoma, ● Atunge sentensi akitumia msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika kifungu, kushirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kutunga sentensi au wakubaliwe kutumia 	<p>viungo vya mwili vya ndani?</p>
--	--	--	--	------------------------------------

			<p>ishara au kuandika majibu yao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Asome vifungu mtandaoni kuhusu suala lengwa akisaidiwa na mzazi au mlezi wake. Wanafunzi waliona matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa. ● Awasilishe kwa wenzake ujumbe alioupata katika vifungu alivyovisoma. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – anaposhirikiana na wenzake katika kutambua viungo vya mwili vya ndani. Vilevile, anapotunga sentensi akishirikiana na wenzake. ● Kujiamini – mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika kifungu. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anaposoma vifungu mtandaoni. 				
<p>Uhusiano na Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – anaposikiliza wenzake wakisoma kifungu na kuheshimu maoni yao katika shughuli za ujifunzaji. ● Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. ● Uwajibikaji – mwanafunzi anaposoma vifungu mtandaoni na kuwasilisha ujumbe uliomo kwa wenzake. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko:

- Utangamano wa kijamii– mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika Shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa..
- Usalama wa mtandaoni - mwanafunzi anaposoma vifungu mtandaoni kuhusu suala lengwa akisaidiwa na mzazi au mlezi wake

Uhusiano na masomo mengine:

- English – somo hilifundisha kusoma kwa ufahamu.
- Agriculture and Nutrition – somo hili hushughulikia sehemu za ndani za mwili.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.3 Kuandika	1.3.1 Kuandika Insha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili maudhui ya insha ya wasifu kwa kuzingatia mada ili kukuza ubunifu, b) kuandika insha ya wasifu kwa ubunifu ili kujenga maelezo yenye kutoa picha dhahiri, c) kuchangamkia utunzi wa insha ya wasifu ili kujenga ubunifu.	<ul style="list-style-type: none">• Asume vielelezo vya insha ya wasifu vilivyoandikwa katika matini mbalimbali au tarakilishi huku akitambua maudhui. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla.• Ashirikiane na wenzake kujadili mada na muundo	<ol style="list-style-type: none">1. Je, insha ya wasifu ina muundo gani2. Nazingatia nini unapoandika insha ya wasifu?

			<p>wa insha ya wasifu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Akishirikiane na wenzake ili kubainisha na kujadili vidokezo vifaavyo vya mada lengwa, ● Ajadili maudhui ya insha ya wasifu kwa kurejelea mada, ● Aonyeshe ubunifu kwa kuandika insha ya wasifu isiyopungua maneno 200 inayohusu mada lengwa (<i>k.m: Daktari nimpedaye</i>) kwa kuzingatia, anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, kanuni za kisarufi (<i>k.v. uakifishaji mwafaka na tahajia</i>) na kwa lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali, tashbihi na nahau alizojifunza awali. ● Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa 	
--	--	--	--	--

			<p>insha. Akuze umilisi wa ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya wasifu. mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Awesomee wenzake insha aliyoandika ili kumpa motisha kuandika zaidi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kiteknolojia vinapotumiwa kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya wasifu. • Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya wasifu. 				
<p>Uhusiano na Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji • Maadili mbalimbali kutegemea sifa za wahusika katika insha 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko:

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika Shughuli mbalimbali za ujifunzaji Kujiendeleza kibinafsi – mwanafunzi anapokuza ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya wasifu mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waitathmini.
- Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English – Somo hili hushughulikia uandishi kama mojawapo ya stadi za lugha.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.4 Sarufi	1.4.1 Vivumishi vya Sifa (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya vivumishi vya sifa ili kuvitofautisha na aina zingine za maneno, b) kutambua vivumishi vya sifa katika matini mbalimbali ili kuvibainisha, c) kutumia vivumishi vya sifa kutunga sentensi au vifungu vya maneno kwa usahihi, d) kufurahia kutumia vivumishi vya sifa katika sentensi au vifungu vya maneno.	<ul style="list-style-type: none"> • Aeleze maana ya vivumishi lengwa kwa kurejelea vitu au watu katika mazingira yake (<i>k.m.: Mwalimu mzuri, njia ndefu, kijiko kichafu</i>), Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atambue vivumishi vya sifa (<i>k.v. – zuri, -baya, -refu, -fupi, -ekundu, hodari</i>) katika tarakilishi, kapu la maneno au mti wa maneno akishirikiana na wenzake. 	Ni maneno gani unayotumia kuelezea sifa za watu au kitu?

			<ul style="list-style-type: none"> • Atambue vivumishi vya sifa katika sentensi. • Atambue vivumishi vya sifa katika kifungu. • Aandike sentensi kwa usahihi akitumia vivumishi lengwa akishirikiana na wenzake. <p>Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajaze nafasi kwenye sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia. • Vivumishi lengwa kwenye daftari au kwenye tarakilishi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake. • Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia ‘ • Vivumishi vya sifa. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua vivumishi vya sifa. 				
<p>Uhusiano na Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu na wenzake darasani. Pia anapotunga sentensi kama alivyoagizwa. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko:

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kutunga sentensi akitumia vivumishi vya sifa.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – Somo hili hushughulikia dhana ya vivumishi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.4 Sarufi	1.4.2 Vivumishi Viashiria (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya vivumishi viashiria ipasavyo ili kuvibainisha kutambua vivumishi viashiria katika matini mbalimbali, kutumia vivumishi viashiria katika sentensi au vifungu vya maneno kwa usahihi, kufurahia kutumia vivumishi viashiria katika sentensi au vifungu vya maneno. 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Aeleze maana ya vivumishi lengwa kwa kurejelea vitu vilivyo karibu naye, mbali naye na mbali kabisa (<i>k.m: Kitabu hiki/hicho/kile</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atambue vivumishi viashiria (<i>k.v. huyu, huyo, yule, hivi, hivyo, vile</i>) katika tarakilishi, kapu la maneno au mti wamaneno ili kukuza hamu ya ujifunzaji. • Atambue vivumishi viashiria katika sentensi. 	Ni maneno gani unayoweza kutumia kuonyesha umbali wa mtu au kitu?

			<ul style="list-style-type: none"> • Atambue vivumishi katika kifungu. • Aandike sentensi akitumia vivumishi lengwa kwa usahihi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa sentensi. • Ajaze mapengo kwenye sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia vivumishi lengwa. • Atunge sentensi sahihi au vifungu vya maneno katika kifaa cha kidijitali akitumia vivumishi lengwa. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapotambua vivumishi viashiria katika matini mbalimbali. • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake. • Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vivumishi viashiria. • Ujuzi wa kidijitali – anapotunga sentensi akitumia kifaa cha kidijitali. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu na wenzake darasani. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kutunga sentensi akitumia vivumishi vya sifa.

Uhusiano na Masomo Mengine

English, German, French, Chinese – Somo hili hushughulikia mada ya vivumishi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.4 Sarufi	1.4.3 Aina za Maneno: Vivumishi Vimilikishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kuelezea maana ya vivumishi vimilikishi ili kuvitofautisha na aina zingine za vivumishi, kutambua vivumishi vimilikishi katika matini mbalimbali, kutumia vivumishi vimilikishi katika sentensi, kuonea fahari matumizi ya vivumishi vimilikishi katika mawasiliano. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ashirikiane na mwenzake kueleze maana ya vivumishi vimilikishi ili kuibainisha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atambue vivumishi vimilikishi (<i>k.v –angu, -ako, -ake, -etu, -ao n.k.</i>) katika tarakilishi, kapu la maneno au mti wa maneno. • Atambue vivumishi vimilikishi katika sentensi. 	Je, unajua maneno yapi Yanayotumika kuonyesha kitu ni cha nani?

			<ul style="list-style-type: none"> ● Atambue vivumishi vimilikishi katika kifungu. ● Ashirikiane na wenzake kujadili maana vivumishi vimilikishi huko akitoa mifano, ● Atumie vivumishi vimilikishi katika sentensi kwa kuigiza umiliki wa vitu mbalimbali. ● Atunge sentensi akitumia vivumishi vimilikishi. <p>Akuze ujuzi wa kidijitali kwa kutumia vifaa vya kidijitali kutunga sentensi akitumia vivumishi vimilikishi na na kuzituma mtandaoni ili wenzake wazisome na kuzisahihisha. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa.</p>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Ajaze mapengo kwa kutumia vivumishi vimilikishi ili kukamilisha sentensi kwenye daftari au katika tarakilishi kwa kuburura viwakilishi vimilikishi mwafaka. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie au ataje vivumishi vimilikishi akiandikiwa. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu matumizi ya vivumishi vimilikishi. • Hamu ya ujifunzaji - mwanafunzi anapojibu swali dadisi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua vivumishi lengwa. • Kujiamini – mwanafunzi anapofaulu kutumia vivumishi vimilikishi kwa ufasaha katika sentensi. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – wanafunzi wanapofanya kazi kwa zamu. Pia mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. • Uwajibikaji - mwanafunzi anapokamilisha kazi yake kwa wakati ufaao. • Ubunifu – mwanafunzi anapotumia vivumishi vimilikishi katika sentensi kwa kuigiza umiliki wa vitu mbalimbali. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii– mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Afya ya mtu binafsi – mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa kutunga sentensi akitumia vivumishi vya sifa. 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine English – Somo hili hushughulikia dhana ya vivumishi.</p>				

2.0 MICHEZO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
<p>2.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>2.1.1 Maamkuzi na Maagano (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kujadili umuhimu maamkuzi na maagano katika mawasiliano, b) kujadili maamkuzi na maagano yanayotumika katika miktadha mbalimbali, c) kutumia aina mbalimbali za maamkuzi na maagano katika mawasiliano, d) kuchangamkia maamkuzi na maagano katika mahusiano. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ajadili na wenzake umuhimu wa maamkuzi na maagano. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Atambue maamkuzi mbalimbali (<i>k.v. Waambaje? Salam Aleikum? Unaendeleaje?</i>) na maagano mbalimbali (<i>k.v. mchana mwema, buriani, baki salama</i>) kutoka kwenye chati, ubao, michoro, picha au vifaa vya kidijitali. ● Ashirikiane na mwenzake kujadili maamkuzi na maagano yanayolengwa na matumizi yake. ● Apewe orodha ya maamkuzi na maagano ili kuyaambatanisha na majibu sahihi kwenye tarakilishi, atazame watu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kwa nini watu huamkuana? 2. Kuagana kuna umuhimu gani?

			<p>wakiamkuana na kuagana katika vifaa vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Katika makundi yenye lengo ashirikiane na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano lengwa na kuheshimu nafasi ya kila mmoja katika maigizo haya. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama. ● Ahusishe mzazi au mlezi wake kutambua maamkuzi na maagano yanayotumiwa katika jamii yake. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika mchakato wa ujifunzaji. ● Kujiamini – anapotumia na kuigiza maamkuzi na maagano ipasavyo. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – anapoheshimu nafasi za wenzake katika maigizo. ● Upendo – maamkuzi na maagano huashiria upendo. ● Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Utangamano wa kijamii –mwanafunzi anapojumuika katika shughuli za ujifunzaji na wenzake darasani.
- Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapochangamkia maamkuzi na maagano katika mawasiliano yake ya kawaida
- Usalama wa mtandaoni mwanafunzi anapotazama watu wakiambukua na kuagana katika vifaa vya kidijitali

Uhusiano na Masomo Mengine

English – Somo hili linashughulikia maamkuzi na lugha ya adabu.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
2.2 Kusoma	2.2.1 Kusoma kwa Kina: Matumizi ya Kamusi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua maana, tahajia, ngeli na aina za maneno kwa kutumia kamusi, kutumia kamusi ipasavyo kutafuta maana za maneno mageni yaliyo katika matini aliyosoma ili kukuza msamiati wake, kuchangamkia umuhimu wa kamusi katika kukuza msamiati na sarufi ya Kiswahili. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ashiriki katika mjadala na wenzake kuhusu jinsi ya kutumia kamusi kutambua maana, tahajia, ngeli, aina za maneno na maana za maneno hayo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Asikilize msamiati wa suala lengwa (<i>k.v. kambumbu, gori, hoki, Jugwe</i>) ukisomwa na mwalimu /ukionyeswa na mwalimu au msaidizi wake, mgeni mwalikwa au katika kifaa cha kidijitali na 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unatafutaje maana ya maneno kwenye kamusi? 2. Kwa nini tunatumia kamusi?

			<p>kutambua tahajia yake kwa kutumia kamusi akishirikiana na wenzake. Rekebisha mwako wa skrini ipasavyokwa wanafunzi ambao ni nyeti kwa mwanga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Achague maneno kutoka kapu maneno, mti maneno, kadi maneno au kifaa cha kidijitali na kutambua ngeli, aina na maana za maneno hayo kwa kurejelea kamusi akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uhamaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kusaidiwa na wenzao kutimiza jukumu. ● Atumie kamusi kutafuta maana za maneno mbalimbali akishirikiana na wenzake. ● Atumie mtandao kutafuta maana za maneno. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya 	
--	--	--	--	--

			kidijitali vilivyo badilishwa kutafuta maana ya maneno. <ul style="list-style-type: none"> • Atumie mtandao kusikiliza na kusoma maelezo kuhusu msamiati anaotafutia maana. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutumia kamusi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia mtandao kutafuta maana za maneno. • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoanza kutumia kamusi kutafuta maana za maneno. 				
Uhusiano na Maadili: <ul style="list-style-type: none"> • Uzalendo – hamu ya kukuza msamiati ili kuweza kutumia lugha ya Kiswahili ipasavyo kama lugha ya taifa. • Upendo – anapotumia kamusi pamoja na wenzake. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko: <ul style="list-style-type: none"> • Mshikamano wa kijamii – mwanafunzi anapofanya shughuli za ujifunzaji na wenzake. • Haki za watoto – mwanafunzi anaposikiliza na kutumia msamiati wa suala lengwa katika kufahamu michezo tofauti inayomhusu... • Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapotumia mtandao kutafuta maana ya maneno. 				
Uhusiano na Masomo Mengine: English, German, French, Arabic, Chinese – kamusi hutumika katika mafunzo ya lugha				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
<p>2.3 Kuandika</p>	<p>2.3.1 Insha za Masimulizi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kubainisha vidokezo vya kutumia katika kuandika insha ya masimulizi,</p> <p>b) kuandika insha ya masimulizi kwa kuzingatia mtindo na muundo wake,</p> <p>d) kuchangamkia utunzi wa insha ya masimulizi ili kujenga ubunifu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ashirikiane na wenzake ili kubainisha na kujadili vidokezo vifaavyo vya mada lengwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ashirikiane na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi na kukuza umilisi wa mawasiliano na ushirikiano. ● Atambue insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. ● Aandike insha isiyopungua maneno 200 inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na michezo kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa 	<p>Je, unazingatia nini ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?</p>

			<p>mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu. Katika kufanya hivi, atakuza ubunifu. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie kisa akiandikiwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akuze ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya masimulizi mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa. • Awesomee wenzake insha aliyoandika ili kuitathmini. 	
--	--	--	--	--

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
2.4 Sarufi	2.4.1 Vivumishi	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya vivumishi	<ul style="list-style-type: none"> • Atambue vivumishi vya idadi (<i>k.v. moja, ishirini, chache, nyingi</i>) katika tarakilishi, kapu la maneno 	Ni maneno gani unayotumia kutajia idadi ya

	<p>vya Idadi (Vipindi 2)</p>	<p>vya idadi ili kuvitofautisha na aina nyingine za vivumishi,</p> <p>b) kutambua vivumishi vya idadi katika matini,</p> <p>c) kutumia vivumishi vya idadi katika sentensi au vifungu vya maneno kwa usahihi,</p> <p>d) kufurahia kutumia vivumishi vya idadi katika sentensi au vifungu vya maneno.</p>	<p>au mti wa maneno. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue vivumishi vya idadi katika sentensi. • Atambue vivumishi vya idadi katika kifungu. • Aeleze maana ya vivumishi lengwa kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yao (<i>k.m. Kitabu kimoja, kalamu nyingi</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Aandike sentensi akitumia vivumishi lengwa kwa usahihi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie au ataje vivumishi akiandikiwa. • Ajaze nafasi kwenye sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia 	<p>vitu?</p>
--	---	--	---	--------------

			<ul style="list-style-type: none"> vivumishi lengwa. Atunge sentensi sahihi au vifungu vya maneno akitumia vivumishi lengwa 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa <ul style="list-style-type: none"> Mawasiliano na ushirikiano – anapojadiliana na wenzake. Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vivumishi vya idadi. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> Heshima –mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani. Uwajibikaji – mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu na wenzake darasani. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko <ul style="list-style-type: none"> Mshikamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirirki katika shughuli za darasani. Usalama wa mtandaoni- - mwanafunzi anapotambua vivumishi vya idadi kwenye kifaa cha kidijitali. Elimu ya mazingira – mwanafunzi anapoeleza maana ya vivumishi lvyo idadi kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yake. 				
Uhusiano na Masomo Mengine English, German, French, Chinese – masomo haya yanashughulikia dhana ya vivumishi..				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
2.4 Sarufi	2.4.2 Vivumishi Viulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya	<ul style="list-style-type: none"> Ashirikiane na wenzake kueleza maana ya vivumishi viulizi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa 	Ni maneno gani unayotumia kuulizia swali?

		<p>vivumishi viulizi ili kuvitofautisha na aina nyingine za vivumishi,</p> <p>b) kutambua vivumishi viulizi katika matini,</p> <p>c) kutumia vivumishi viulizi katika sentensi au vifungu vya maneno kwa usahihi.</p> <p>d) kufurahia kutumia vivumishi viulizi katika sentensi au vifungu vya maneno.</p>	<p>muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue vivumishi viulizi (<i>k.v. -pi? gani?</i>) katika tarakilishi, kapu la maneno au mti wa maneno. ● Atambue vivumishi viulizi katika sentensi. ● Atambue vivumishi viulizi katika kifungu kifupi. ● Aeleze maana ya vivumishi lengwa kwa kurejelea vitu vilivyoko katika mazingira yake (<i>k.m: Kitabu kipi? Nguo gani?</i>). ● Ajaze nafasi kwenye sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia vivumishi lengwa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Atunge sentensi sahihi au vifungu vya maneno akitumia vivumishi lengwa katika daftari lake au katika kifaa cha kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia 	
--	--	--	--	--

			<p>vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa kutunga sentensi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Awasilishe sentensi zake darasani ili mwalimu na wenzake wazisahhishe. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasi mwanafunzi liano na ushirikiano – anapojadiliana na wenzake. • Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vivumishi viulizi. • Hamu ya ujifunzaji – anapotambua vivumishi viulizi katika matini mbalimbali. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu na wenzake darasani. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mshikamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiki katika shughuli za darasani. • Usalama wa mtandaoni- - mwanafunzi anapotambua vivumishi vya idadi kwenye kifaa cha kidijitali. • Elimu ya mazingira – mwanafunzi anapoeleza maana ya vivumishi lya idadi kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yake. 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine English, German, French, Chinese – masomo haya hufunza vivumishi.</p>				
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake. • Ubunifu –mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia kivumishi kirejeshi amba-. 				

Uhusiano na Maadili

- Heshima – mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani.
- Uwajibikaji – mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu na wenzake darasani.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Mshikamano wa kijamii – anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani..
- Mawasiliano faafu - Mwanafunzi anapotumia kivumishi kirejeshi **amba-** kwenye mawasiliano ya kila siku katika shughuli za kijamii. Pia, anapojifunza kutokana na matumizi ya vivumishi virejeshi
- Elimu ya mazingira – mwanafunzi anapoeleza maana ya kivumishi kirejeshi **amba-** kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yake

Uhusiano na Masomo Mengine

English, German, French, Chinese– masomo haya yanashughulikia mada ya sarufi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.4 Sarufi	2.4.3 Kivumishi Kirejeshi (amba-)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza matumizi ya kivumishi kirejeshi amba- ili kuyabainisha, kutambua kivumishi kirejeshi amba- katika matini, kutumia kivumishi kirejeshi amba- katika 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kueleza matumizi ya kivumishi kirejeshiamba- ipasavyo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa kutunga sentensi. 	Je, unakumbuka aina gani za vivumishi?

		<p>sentensi au vifungu vya maneno kwa usahihi,</p> <p>d) kufurahia kutumia kivumishi kirejeshi amba- katika sentensi au vifungu vya maneno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kutambua kivumishi kirejeshi amba-(<i>k.v. Ambaye, ambao, ambacho, ambalo n.k</i>) katika tarakilishi, kapula maneno au mti wa maneno. • Kutambua kivumishi kirejeshi amba-katika sentensi. • Kutambua kivumishi kirejeshi amba-katika kifungu. • Kueleza maana ya kivumishi lengwa kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yake (<i>k.m: mgeni ambaye, mlango ambao, kiatu ambacho</i>). Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa kutunga sentensi. • Kuandika/apige chapa/ atumie programu mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa sentensi akitumia kivumishilengwa kwa usahihi akishirikiana na wenzake. • Kujaza mapengo kwenye sentensi au vifungu vya maneno kwa kutumia kivumishi lengwa. • Kutunga sentensi sahihi au vifungu 	
--	--	--	--	--

			vyamaneno akitumia kivumishi lengwa.	
--	--	--	--------------------------------------	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia kivumishi kirejeshi **amba-**.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza wenzake wakitoa mchango wao darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapofuata maelekezo ya mwalimu nawenzake darasani.

Masuala Mtambuko:

- Mshikamano wa kijamii: anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani.
- Elimu ya mazingira: mwanafunzi anapoeleza maana ya kivumishi kirejeshi amba- kwa kurejelea vitu vilivyo katika mazingira yake

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili pia hushughulikia madaya sarufi.

3.0 MAHUSIANO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	3.1.1 Matamshi Bora: (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua vitendawili kwenye matini mbalimbali. b) kutega na kutegua vitendawili ili kujenga matamshi bora, c) kuchangamkia matumizi ya vitendawili vyenye sauti zinazokaribiana kimatamshi kama njia ya kujenga utamkaji bora wa maneno. 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue vitendawili vyenye maneno ya sauti d/nd, ch/sh, j/nj, g/ng katika chati, ubao au vifaa vya kidijitali (<i>k.v.: Bawabu mmoja asiyyeogopa chochote duniani (mlango) chakula kikuu cha mtoto (usingizi), dada yangu kaoga nusu (jiwe mtoni)</i>) atamke maneno yenye sauti lengwa katika vitendawili. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa. ● Asikilize vitendawili vikitegwa na kuteguliwa kupitia vyombo vya kidijitali. ● Ashiriki katika kutega na kutegua vitendawili akiwa na wenzake. Wanafunzi walio 	Je, kwa nini watu hutega na kutegua vitendawili?

			na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na mzazi au mlezi wake kuhusu vitendawili vinavyotegwa katika jamii yao. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki katika kutega na kutegua vitendawili kwa kushirikiana na wenzake. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapofikiria kuhusu majibu ya vitendawili. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza vitendawili vikitegwa na kuteguliwa. • Kujiamini – mwanafunzi anapoweza kutega na kutegua vitendawili. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anapoheshimu utegaji na uteguzi wa vitendawili wa wenzake. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Mahusiano ya kijamii – wanafunzi wanapotega na kutegua vitendawili vya sauti lengwa vinavyorejelea mahusiano. 				
Uhusiano na Masomo Mengine English – masomo haya yanashughulikia vitendawili.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.2 Kusoma	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha, b) kusoma soma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo, d) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo, e) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. • Kutazama vielelezo vya video vinavyoonyesha usomaji fasaha wa makala (k.v. Hotuba, habari,) au na wenzake. Viti maalumu vya upedeleo vipewe wanafunzi wenye kimo kifupi na walio na upungufu wa kuketi wamapotumia vifaa vya kiteknolojia au kusoma kwenye chati, kadi za maneno au mti maneno. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti kwa mwanga. • Kusoma kifungu kuhusu suala 	<p>Unaposoma kifungu ni mambo yapi unayozingatia ili kusoma ifaavyo?</p>

			<p>lengwa la mahusiano kati ya watu katika jamii (k.v. Sahibu /rafiki/ mwandani, mpenzi, mwana, ndugu, jirani, mwenz) katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma kifungu cha habari kwa kasi isiyopungua maneno 90 kwa dakika moja kuhusu suala lengwa, • Kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo (k.v. Kiwango cha sauti na kiimbo), • Kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa (k.v. Ishara za uso na mikono zinazoringatia tamaduni), • Kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kujadiliana kuhusu vipengele vya kusoma kwa ufasaha.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa ufasaha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia ishara zifaazo wakati wa kusoma kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya kusoma.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za ujifunzajiwanapojadili vipengele vya usomaji bora.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake nafasi ya kushiriki katika mjadala wakati wa shughuli ya ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake kifungu.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kujadili vipengele vya usomaji bora.

Masuala Mtambuko:

Mshikamano wa kijamii na wa kitaifa: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili pia linashughulikia stadi ya kusoma.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.3 Kuandika	3.3.1 Kuandika kwa Kutumia Tarakilishi	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua aina mbalimbali za maandishi ya tarakilishi na ishara zinazotumiwa katika maandishi ya tarakilishi, b) kuandika kifungu kifupi	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Atambue aina mbalimbali za maandishi ya tarakilishi (<i>k.v. chapa koza, italiki na maandishi yaliyopigiwa mstari</i>) akishirikiana na wenzake. • Ashirikiane na wenzake kutambua 	Je, unajua maandishi ya aina gani yanayotumika katika tarakilishi?

		<p>kuhusu suala lengwa kwa kutumia maandishi mbalimbali yaliyotofautishwa katika tarakilishi,</p> <p>c) kufurahia utumiaji wa tarakilishi katika kuandika.</p>	<p>ishara zinazotumiwa kutofautisha maandishi akishirikiana na wenzake,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aandike kwa ubunifu kwenye tarakilishi kifungu cha aya moja ya maneno yasiyopungua 50 kuhusu mahusiano kati ya watu katika jamii. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa ,asimulie au ataje vivumishi vimilikishi akiandikiwa ● Atumie kipanya kuchagua sehemu ya maandishi anayolenga kutofautisha, ● Atumie kipanya kuteua ishara anayotaka kutumia kutofautisha maandishi kama vile ishara ya chapa koza, italiki na kupigia mistari. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa. ● Aonyeshe ujuzi wa kidijitali kwa kuwatumia wenzake kifungu alichoandika mtandaoni ili wamtotee maoni. <i>Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji</i> 	
--	--	--	--	--

			<i>wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo rekebisha.</i>	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua ishara zinazotumiwa kutofautisha maandishi kwenye tarakilishi. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapotunga vifungu vya maneno na kuviandika kwenye tarakilishi. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika. ● Ubunifu – mwanafunzi anapotunga na kuandika kifungu. 				
Uhusiano na Maadili				
<ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – mwanafunzi anapowapatia wenzake nafasi ya kutambua ishara zinazotumiwa kutofautisha maandishi kwenye tarakilishi katika kazi ya vikundi. ● Upendo – mwanafunzi anapowaelekeza wenzake katika matumizi ya tarakilishi. ● Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunza tarakilishi anapotumia. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko.				
<ul style="list-style-type: none"> ● Kujiendeleza kibinafsi – mwanafunzi anapofaulu kutumia vifaa vya kidijitali katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji ● Usalama wa mtandaoni- mwanafunzi anapotumia ujuzi wa kidijitali kuwatumia wenzake kifungu alichandika mtandaoni ili wamtolee maoni. ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
English na Science and Technology – masomo haya yana mada kuhusu masuala ya kidijitali				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.4 Sarufi	3.4.1 Viwakilishi vya Nafsi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya viwakilishi vya nafsi ili kuvitofautisha na viwakilishi vingine, b) kutambua viwakilishi vya nafsi katika matini mbalimbali, c) kutumia viwakilishi vya nafsi kwa usahihi katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya viwakilishi vya nafsi katika mawasiliano. 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Ajadili maana ya viwakilishi vya nafsi huko akitoa mifano. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Atambue viwakilishi vya nafsi (<i>k.v. mimi, wewe, yeye, sisi, nyinyi, wao, n.k.</i>) katika ubao, tarakilishi, kapu la maneno au mti wa maneno. ● Atambue viwakilishi vya nafsi katika sentensi. ● Atambue viwakilishi vya nafsi katika kifungu kifupi. ● Atumie viwakilishi vya nafsi kutunga sentensi kwenye daftari au tarakilishi. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi	Je, ni maneno yapi yanayotumika kuwakilisha nafsi mbalimbali?

			<p>iliyobadilishwa, asimulie au ataje viwakilishi vya nafasi akiandikiwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajaze nafasi kwa kutumia viwakilishi vya nafsi ili kukamilisha sentensi kwenye daftari au katika tarakilishi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu matumizi ya viwakilishi vya nafsi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutunga sentensi au kujaza mapengo. • Kujiamini – mwanafunzi anapofaulu kutumia viwakilishi vya nafsi. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – wanafunzi wanapofanya kazi kwa zamu. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. • Uwajibikaji – Wanafunzi wanapokamilisha kazi yao. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji • Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia viwakilishi nafsi kwa kurejelea suala lengwa. 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine</p> <p>English – masomo haya yanashughulikia viwakilishi vya nafsi.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.4 Sarufi	3.4.2 Viwakilishi Viashiria (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya viwakilishi viashiria ili kuvibainisha, b) kutambua viwakilishi viashiria katika matini mbalimbali, c) kutumia viwakilishi viashiria kwa usahihi katika sentensi, kuonea fahari matumizi ya viwakilishi viashiria katika mawasiliano, d) kuonea fahari matumizi ya viwakilishi viashiria katika mawasiliano. 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Ajadili na wenzake maana ya viwakilishi viashiria huko akitoa mifano mwafaka. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Atambue viwakilishi viashiria (<i>k.v. hapa/hapo/pale, huku/huko/kule</i>) katika ubao, kifaa cha kidijitali, chati, mti wa maneno au kadi za maneno. ● Atambue viwakilishi viashiria katika sentensi, ● Atambue viwakilishi viashiria katika kifungu kifupi. ● Atunge sentensi akitumia viwakilishi 	Je, unajua maneno yapi yanayotumika kuonyesha umbali wa kitu?

			<p>viashiria,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajaze nafasi kwa kutumia viwakilishi viashiria ili kukamilisha sentensi kwenye daftari au katika tarakilishi. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie au ataje viwakilishi viashiria akiandikiwa. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashiriki katika majadiliano kuhusu matumizi ya viwakilishi viashiria. • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapotafuta jibu la swali dadisi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutunga sentensi au kujaza mapengo. • Kujiamini – mwanafunzi anapofaulu kutumia viwakilishi viashiria katika sentensi. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – wanafunzi wanapofanya kazi kwa zamu. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. • Uwajibikaji – wanafunzi wanapokamilisha kazi yao. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na wenzake. • Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia viwakilishi viashiria kwa kurejelea suala lengwa 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine</p> <p>English – masomo haya yanashughulikia viwakilishi viashiria..</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
<p>3.4 Sarfi</p>	<p>3.4.3 Viwakilishi vya Idadi (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya viwakilishi vya idadi ili kuvitofautisha na viwakilishi vingine, kutambua viwakilishi vya idadi katika matini mbalimbali, kutumia viwakilishi vya idadi kwa usahihi katika sentensi ili kuboresha mawasiliano, kuonea fahari matumizi ya viwakilishi vya idadi katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ajadili na wenzake maana ya viwakilishi vya idadi huko akitoa mifano mwafaka. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. Atambue viwakilishi vya idadi katika sentensi. Atambue viwakilishi vya idadi katika kifungu kifupi. Atumie viwakilishi vya idadi kutunga cha kidijitali. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie au atajeviwakilishi vya idadi akiandikiwa sentensi <p>Ajaze nafasi kwa kutumia viwakilishi viashiria ili kukamilisha sentensi</p>	<p>Je, unajua maneno yapi yanayotumika kuonyesha idadi ya vitu?</p>

			kwenye daftari au katika kifaa cha kidijitali.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashiriki katika majadiliano kuhusu matumizi ya viwakilishi vya idadi. • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapojibu swali dadisi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutunga sentensi au kujazia mapengo • Kujiamini – mwanafunzi anapofaulu kutumia viwakilishi vya idadi. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – wanafunzi wanapofanya kazi kwa zamu. • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapokamilisha shughuli za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko <ul style="list-style-type: none"> • Mshikamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na wenzake. • Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia viwakilishi vya idadi kwa kurejelea suala lengwa 				
Uhusiano na Masomo Mengine English – masomo haya yanashughulikia dhana ya viwakilishi..				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
3.4 Sarufi	3.4.4 Uakifishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua alama ya hisi, ritifaa na koloni katika maandishi,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua alama ya hisi, ritifaa na koloni katika maandishi. • Kuakifisha sentensi akitumia alama ya hisi, 	1. Kwa nini alama za kuakifisha hutumiwa katika maandishi? 2. Ni alama gani

		<p>b) kutumia alama ya hisi, ritifaa na koloni ifaavyo katika maaandishi,</p> <p>c) kufurahia matumizi ya alama ya hisi, ritifaa na koloni katika maandishi.</p>	<p>ritifaa na koloni. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebishwa au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kuakifishakifungu kifupi akitumia alama ya hisi, ritifaa na koloni. ● Aandike sentensi akitumia alama ya hisi, ritifaa na koloni ifaavyo katika daftari lake. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au asimulie msaidizi aandike sentensi. ● Aandike sentensi zenye alama ya hisi, ritifaa na koloni akitumia kifaa cha 	<p>za uakifishi unazoweza kuzitumia kwa usahihi?</p>
--	--	--	---	--

			kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki mijadala kuhusu uakifishi. ● Ubunifu – wanapotunga sentensi wakitumia viakifishi. ● Kujiamini – mwanafunzi anapoweza kuakifisha sentensi au vifungu ifaavyo. 				
Uhusiano na Maadili				
<ul style="list-style-type: none"> ● Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.. ● Heshima – mwanafunzi anapoheshimu mchango wa wenzake. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko				
<ul style="list-style-type: none"> ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji ● Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia alama ya hisi, ritifaa na koloni akirejelea suala lengwa. ● Mawasiliano faafu – mwanafunzi anapotumia alama ya hisi, ritifaa na koloni katika maandishi ili kuwasiliana ipasavyo. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
English - masomo haya hushughulikia uakifishi				

4.0 MISIMU				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	4.1.1 Heshima, Adabu na Vyeo: (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua maneno ya heshima yanayotumiwa katika mawasiliano,</p> <p>b) kuonyesha uelewa wa maneno ya heshima kwa kuyatumia kwa usahihi katika mawasiliano.</p> <p>c) kuthamini kutumia maneno ya heshima katika mawasiliano ya kila siku.</p>	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue maneno ya heshima (<i>k.v. shehe, kasisi, padre, mwadhini, mheshimiwa, rais, mtawa</i>) kwenye ubao, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno. • Aeleze maana ya maneno lengwa kama yanavyotumiwa katika mahusiano ya kila siku kati ya watu. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atunge sentensi kwa kutumia maneno lengwa kwa usahihi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ni maneno yapi ya heshima unayoyajua na unayoweza kutumia kurejelea watu tofauti? 2. Kutumia maneno ya heshima kuna umuhimu gani katika jamii?

			<ul style="list-style-type: none"> ● Atazame maigizo ya watu wakitumia maneno ya heshima kwenye tarakilishi na video. ● Aigize mazungumzo mafupi akiwa na wenzake huku akitumia msamiati wa heshima. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama. ● Asaidiwe na mzazi na mlezi wake katika kutambua maneno ya heshima yanayotumiwa katika jamii. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi, video na projekta kutazama maigizo mafupi. ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki katika maigizo na mijadala. ● Kujiamini – mwanafunzi anapoigiza ipasavyo mazungumzo akitumia msamiati wa heshima. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – mwanafunzi anapotumia maneno ya udugu. Pia anapoheshimu nafasi za wenzake katika maigizo. ● Upendo – mwanafunzi anapotumia maneno ya udugu kwa wenzake na kwa wakubwa wake. ● Uwajibikaji – mwanafunzi anapotumia maneno ya heshima kuwarejelea watu maalum. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhiriki katika maigizo mafupi akiwa na wenzake.
- Masuala ya kiuana na jinsia – mwanafunzi anapotumia maneno yanayorejelea uana na jinsia mahususi katika mawasiliano.
- Elimu ya mazingira na tabia nchi – mwanafunzi anaportunga sentensi kwa kujelea suala lengwa.
- Kujiendeleza kibinafsi –mwanafunzi anapotambua maneno ya heshima yanayoumika katika jamii yake kutoka kwa mzazi au mlezi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- Religious Education – Somo hili hushughulikia maadili ya heshima.
- English Language – somo hili hushughulikia matumizi ya lugha ya heshima katika mawasiliano.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
4.2 Kusoma	4.2.1 Kusoma kwa Mapana: (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali anaposoma, kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma vyenye mada lengwa, kutumia vifaa ya kidijitali kwa urahisi ili kupata matini yanayolengwa, kuchangamkia matumizi ya 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Ajadili na wenzake kuhusu hatua za kiusalama na maadili anayofaa kuzingatia anapotafuta na kusoma matini ya kidijitali. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Ajadili na wenzake kuhusu utunzaji wa vifaa vya kidijitali anavyotumia katika usomaji. • Azingatie hatua za 	Kusoma matini ya kidijitali kuna manufaa gani?

		<p>vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake.</p>	<p>kiusalama katika kutumia vifaa vya kidijitali (<i>k.v. kufungua mitandao ifaayo</i>). Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti mwanga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kufungua na kufunga faili. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa. ● Atambue mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake. ● Atambue umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao. ● Asume matini yanayojumuisha msamiati wa misimu kwa kutumia 	
--	--	---	--	--

			<p>vifaa vya kidijitali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atafute maana za maneno mapya kwenye kamusi mtandaoni. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia vifaa vya kidijitali vilivyo badilishwa kutafuta maneno mtandaoni. • Asikilize matamshi na maelezo kuhusu anachokisoma mtandaoni panapowezekana. • Atoe habari kwa muhtasari kuhusu matini aliyosoma na kujibu maswali katika maandishi au mazungumzo nawenzake. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kiteknolojia katika kutafuta, kusakura na kusoma. • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi atapata hamu ya kutafuta matini za kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunzaji vifaa vya kidijitali na kuzingatia mitandao salama. • Umoja – mwanafunzi anapojumuika na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Heshima – mwanafunzi anapowaruhusu wenzake kutoa maoni na kuheshimu maoni wanayotoa. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Usalama wa mitandaoni – mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama katika kutumia vifaa vya kidijitali.
- Kujiendeleza kibinafsi – mwanafunzi anapotafuta maana za maneno mapya kwenye kamusi mtandaoni.
- Elimu ya mazingira na tabia nchi – mwanafunzi anaposoma matini kuhusu misimu.
- Udhibiti wa uwezo wa kutokea maafa – mwanafunzi anaposoma vifungu kuhusu mazingira na tabia nchi na namna yanavyoweza kusababisha maafa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- Masomo yote huzingatia matumizi ya vifaa vya kidijitali.

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapoandika insha kwa mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa ubunifu.
- Ubunifu – mwanafunzi anapotunga na kuandika barua rasmi.
- Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapoandika barua kwa kutumia kifaa cha kidijitali.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – anapowaza kuhusu kanuni za barua rasmi na kupanga aya.

Uhusiano na Maadili

- Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji kama kujadili vipengele vya barua rasmi.
- Heshima – mwanafunzi anapozingatia maoni ya ya wenzake wakati wa mijadala.
- Uwajibikaji – mwanafunzi anapoandika barua rasmi kama anavyoagizwa.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Mawasiliano faafu – mwanafunzi anapotumia barua rasmi kuwasiliana.
- Elimu ya mazingira na tabia nchi – mwanafunzi anapoandika insha ya barua rasmi kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anapotekeleza shughuli za ujifunzaji na wenzake darasani.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – Somo hili hushughulikia uandishi wa barua rasmi

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
4.3 Kuandika	4.3.1 Barua Rasmi	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua barua rasmi kwa kuzingatia muundo wake, kutambua vipengele vya barua rasmi ili kuvizingatia katika uandishi, kuandika barua rasmi kwa kufuata kanuni zifaazo, kuchangamkia umuhimu wa barua rasmi katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutambua barua rasmi kwenye kielelezo cha barua rasmi iliyochapishwa au kwenye tarakilishi, Kujadili vipengele vya barua rasmi (<i>k.v. Anwani ya mwandishi [jina, sanduku la posta, tarehe], anwani ya mpokeaji [cheo, sanduku la posta], mtajo, mada ya barua, mwili, hitimisho, sahihi na jina la mwandishi</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. Kuandika/kupiga chapa barua rasmi kwa mwalimu akiomba kujiunga na klabu shuleni (<i>k.v. Vile skauti, mazingira, kilimo na muziki</i>), akishirikiana na wenzake darasani, kwa hati za mkono au kwa kutumia kifaa cha kidijitali akizingatia muundo wa uandishi wa barua 	<ol style="list-style-type: none"> Barua rasmi ni barua ya aina gani Unazingatia nini unapoandika barua rasmi?

			rasmi. <ul style="list-style-type: none"> • Kuandika/kupiga chapa barua rasmi katika daftari akiwa peke yake, • Kujadiliana na wenzake kuhusu umuhimu wa barua rasmi katika mawasiliano. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili barua rasmi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga na kuandika barua rasmi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapoandika barua kwa kutumia kifaa cha kidijitali. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: anapowaza kuhusu kanuni za barua rasmi na kupanga aya. 				
Maadili: <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. kama kujadili vipengele vya barua rasmi. • Heshima: mwanafunzi anapozingatia maoni ya ya wenzake wakati wa mjadala. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapoandika barua rasmi kama anavyoagizwa. 				
Masuala Mtambuko: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano faafu: mwanafunzi anapotumia barua rasmi kuwasiliana. • Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika insha ya barua rasmi kuhusu suala lengwa. • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapotekeleza shughuli za ujifunzaji na wenzake darasani. 				
Uhusiano na Masomo Mengine: English: Somo hili pia hushughulikia uandishi wa barua rasmi.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
4.4 Sarufi	4.4.1 Ngeli ya YA-YA (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya YA – YA katika sentensi, kutambua nomino katika ngeli ya YA-YA kutokana na upatanisho wa kisarufi, kutumia nomino za ngeli ya YA-YA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, kuandika umoja na wingi wa mafungu ya maneno katika ngeli ya ngeli ya YA-YA, kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya YA-YA katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atambue nomino katika ngeli ya YA-YA kwenye kadi za maneno, mti wa maneno, tarakilishi au kapu la maneno (<i>k.m. maji, maziwa, mate, marashi na maskani</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya uhamaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kusaidiwa na wenzao au msaidizi kutimiza jukumu. Aandike nomino katika ngeli ya YA-YA katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au ataje nomino katika ngeli lengwa ili aandikiwe. Asikize usomaji wa nomino za ngeli ya YA-YA kutoka kwenye tepurekoda au 	<p>Je, unajua majina gani ya vitu visivyohesabika?</p>

			kinasasauti. <ul style="list-style-type: none"> • Aandike nomino katika ngeli ya YA-YA katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake. • Atunge sentensi sahihi kwa kutumia nomino za ngeli ya YA-YA kwa kushirikiana na wenzake. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashirikiana na wenzake. • Kujiamini – mwanafunzi anapotumia nomino za ngeli ya YA-YA ipasavyo. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino na ngeli zake. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. • Umoja – mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake kwa kushirikiana na wenzake 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko <ul style="list-style-type: none"> • Utangmano wa kijamii –mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji. • Mawasiliano faafu – mwanafunzi anapowasiliana kwa kutumia nomino za ngeli ya YA- YA katika umoja na wingi ifaavyo. • Elimu ya mazingira na tabia nchi – mwanafunzi anapotunga sentensi kwa kutumia nomino za ngeli ya YA- YA katika umoja na wingi ifaavyo zinazohusu suala lengwa 				
Uhusiano na Masomo Mengine English – masomo haya yanajumuisha mada za sarufi..				

5.0 MSHIKAMANO WA KITAIFA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.1 Kusikiliza Na Kuzungumza	5.1.1 Methali	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua methali zinazohusu umoja na ushirikiano katika matini, kueleza maana na matumizi ya methali mbalimbali zinazohusu umoja na ushirikiano katika jamii, kutumia methali zinazohusu umoja na ushirikiano katika mawasiliano, kuchangamkia matumizi ya methali zinazohimiza umoja na ushirikiano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutambua methali zinazohusu umoja na ushirikiano (<i>kama vile; umoja ni nguvu utengano ni udhaifu, jifya moja haliinjiki chungu, kidole kimoja hakivunji chawa, kinga na kinga ndio moto huwaka n.k.</i>) Katika chati, ubao na vyombo vya kidijitali. Kutoa mifano ya methali zinazohusu umoja na ushirikiano katika jamii. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. Kusikiliza methali za umoja na ushirikiano zikitumiwa kupitia vyombo vya kidijitali. 	<ol style="list-style-type: none"> Je, ni nini umuhimu wa methali katika jamii? Ni methali gani unazozijua kuhusu umoja na ushirikiano?

			<ul style="list-style-type: none"> • Kujadili na wenzake maana na matumizi ya methali mbalimbali zinazohusu umoja na ushirikiano. • Kulinganisha methali na maana yake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo. • Kukamilisha methali mbalimbali zinazohusu umoja na ushirikiano katika mazungumzo akishirikiana na wenzake, kwenye daftari au kwa kutumia vyombo vya kidijitali. • Kusakura mtandaoni kwa kusaidiwa na mzazi au mlezi wake ili kupata methali zaidi zinazohusu umoja na ushirikiano na matumizi ya methali hizo. 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Kujadili na wenzake kuhusu methali alizozipata mtandaoni ili wajengane kimaarifa. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kujadili methali kwa kushirikiana na wenzake. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofikiria kuhusu matumizi ya methali. • Ubunifu: mwanafunzi anapotumia methali kujieleza. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua methali. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima: mwanafunzi anachangamkia maoni ya wenzake. • Umoja: wanafunzi wanapofanya kazi katika vikundi. 				
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mshikamano wa kijamii na utaiifa: mwanafunzi anapokamilisha methali mbalimbali zinazohusu umoja na ushirikiano katika mazungumzo akishirikiana na wenzake. • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji na wenzake. • Usalama mtandaoni: mwanafunzi anaposikiliza methali za umoja na ushirikiano zikitumiwa kupitia vyombo vya kidijitali 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine: English: somo hili pia linashughulikia methali.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.2 Kusoma	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: (Vipindi 3)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kujadili dhana za ukwapi na utao katika shairi ili kuzibainisha, b) kutambua mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia kwa kuzingatia muundo, c) kusoma mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia ili kupata ujumbe, d) kuchangamkia usomaji wa mashairi ili kuyathamini. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ashirikiane na wenzake, kujadili ukwapi na utao katika shairi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Atambue ukwapi na utao katika shairi kwenye ubao, chati, vitabu au vyombo vya kidijitali. ● Ashirikiane na wenzake kusoma shairi akizingatia ukwapi na utao. ● Ajirekodi akisoma aina za mashairi lengwa akitumia vyombo vya kidijitali ili kuweza kujirekebisha anakokosea. 	<p>Je, kuna tofauti gani kati ya mashairi mbalimbali?</p>

			<p>Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atofautishe mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia kwenye ubao, chati, vitabu au vifaa vya kidijitali. ● Atambue mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia katika matini mbalimbali. ● Ashirikiane na wenzake kusoma mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia kwa mahadhi mbalimbali. ● Ashirikiane na wenzake kujadili ujumbe kwenye shairi waliyoyasoma. ● Ajibu maswali yanayotokana na mashairi aliyoyasoma. Akisaidiana na mzazi au mlezi, asakure mtandaoni ili kusoma mashairi ya tathnia. 	
--	--	--	--	--

			<p>tathlitha na tarbia,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aandike ujumbe alioupata katika mojawapo ya mashairi aliyoyasoma na kuwasomea wenzake darasani. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie ujumbe mwenzke au msaidizi akiandika. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili aina lengwa za mashairi. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapotafakari kuhusu ujumbe wa mashairi aliyosoma mtandaoni. ● Kujiamini – mwanafunzi anapoweza kusoma mashairi kwa mahadhi yafaayo. Pia anapoweza kufafanua ipasavyo ujumbe wa shairi alililisoma. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua aina za shairi. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – mwanafunzi anachangamkia maoni ya wenzake. ● Umoja – wanafunzi wanapofanya kazi katika vikundi. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Mshikamano wa kijamii na utaiifa – mwanafunzi anaposhiri ktika shughuli za ujifunzaji na wenzake.
- Kujiendeleza kibinafsi – mwanafunzi anaposaidiana na mzazi au mlezi, kusakura mtandaoni ili kusoma mashairi ya tathnia tathlitha na tarbia katika matini mbalimbali.
- Usalama mtandaoni - mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kusoma mashairi ya tathnia, tathlitha na tarbia katika matini mbalimbali akisaidiana na mzazi au mlezi.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – masomo haya yanashughulikia ushairi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.3 Kuandika	5.3.1 Insha za Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze, a) kutambua insha za maelezo katika matini mbalimbali, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi bora maishani.	Mwanafunzi: ● Atambue vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, ● Ashiriki na wenzake kujadili vidokezo vya insha ya maelezo atakavyovitumia katika kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Aonyeshe umilisi wa ubunifu	Insha ya maelezo ina sifa gani?

			<p>kwa kuandika insha ya maelezo (<i>k.v. Siku ya sherehe ya kitaifa, Siku ya michezo ya kitaifa, Nchi yetu, n.k</i>) isiyopungua maneno 200 akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali na nahau alizojifunza awali ili kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie kisa kwa msaidizi akiandika.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Akuze umilisi wa ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya maelezo na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kiteknolojia vinapotumiwa kuandika na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo
- Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo.
- Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Uhusiano na Maadili:

- Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji – mwanafunzi anapowajibika kuandika insha ifaavyo.
- Umoja – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake.

Uhusiano na masuala mtambuko:

- Mshikamano wa kijamii na utaiifa – mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili vigezo na kuandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa na kutekeleza shughuli zingine za ujifunzaji..
- Kujiendeleza kibinafsi – mwanafunzi anapokuza umilisi wa ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya maelezo na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini.

Uhusiano na masomo mengine:

English na Indigenous Language – masomo haya yanajumuisha uandishi kama mojawapo ya stadi za lugha.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.4 Sarufi	5.4.1 Ngeli ya U-U (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya U - U katika	Mwanafunzi: ● Kutambua viambishi vya ngeli ya U-U katika sentensi kwa kuvipigia mstari au kuvikoleza rangi katika tarakilishi.	Je, ni nomino zipi hupatikana katika ngeli ya U-U ?

		<p>sentensi</p> <p>b) kutambua nomino katika ngeli ya U - U kutokana na upatanisho wa kisarufi,</p> <p>c) kutumia nomino za ngeli ya U - U katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi,</p> <p>d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya U-U katika mawasiliano.</p>	<p>Wanafunzi walio na matatizo ya uhamaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kusaidiwa na wenzao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue nomino katika ngeli ya U-U katika sentensi. ● Kuandika nomino katika ngeli ya U-U katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie au ataje nomino mwenzake akiandikiwa. ● Kutunga sentensi sahihi kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U kwa kushirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashirikiana na wenzake. ● Kujiamini – mwanafunzi anapotambua nomino za ngeli ya U-U ipasavyo. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino za ngeli ya U-U. 				

Uhusiano na Maadili

- Uwajibikaji – kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Uzalendo – kufanya kazi na wenzake kwa kushirikiana na wenzake.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutekeleza shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mawasiliano faafu – mwanafunzi anapowasiliana kwa kutumia nomino za ngeli ya U-U katika umoja na wingi ifaavyo..
- Mshikamano wa kijamii na utaifa – mwanafunzi anapoandika mafungu ya maneno yenye nomino za ngeli ya U-U katika umoja na wingi kuhusu suala lengwa

Uhusiano na Masomo Mengine

English – Somo hili linashughulikia dhana ya nomino

6.0 USAWA WA KIJINSIA				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	6.1.1 Matamshi Bora	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kukariri au kuimba shairi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia, matamshi ya maneno yenye sauti lengwa na mahadhi mbalimbali ili kukuza matamshi bora, kueleza maana ya maneno yenye sauti lengwa yaliyotumika katika shairi, kutumia kwa usahihi msamiati uliotumiwa katika shairi kuboresha mawasiliano, kuonyesha ufahamu wa ujumbe katika shairi kwa kujibu maswali kuchangamkia mahadhi mbalimbali katika ushairi. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kusikiliza shairi kuhusu suala lengwa na lenye maneno yenye sauti lengwa (d/nd, ch/sh, j/nj na g/ng) likikaririwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kifaa cha kidijitali. Kukariri akishirikiana na wenzake, shairi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi ya maneno yenye sauti lengwa na mahadhi mbalimbali. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. Kutamka maneno yaliyoundwa kutokana na sauti d/nd, ch/sh, j/nj na g/ng katika shairi. 	Kwa nini

			<ul style="list-style-type: none"> • Kutambua msamiati uliotumika katika ushairi kuhusu usawa wa kijinsia (<i>k.m. Jinsia, ubaguzi, mtoto wa kiume, mtoto wa kike, usawa, heshima na uwajibikaji</i>). • Kutumia msamiati uliotumika katika shairi kutunga sentensi sahihi akishirikiana na wenzake. • Kusakura mtandaoni, akishirikiana na wenzake, ili kukariri au kuimba shairi kwa mahadhi mbalimbali. Viti maalumu vya upedeleo vipewe wanafunzi wenye kimo kifupi na walio na upungufu wa kuketi wamapotumia vifaa vya kiteknolojia. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti kwa mwanga. • Kujadili ujumbe katika shairi waliloliimba. • Kujibu maswali yanayotokana na shairi alilosikiliza, aliloimba au kukariri. • Kusoma mashairi katika vitabu na mtandaoni ili kukuza hamu ya ujifunzaji. 	
--	--	--	---	--

<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anashirikiana na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anasikiliza shairi lililorekodiwa likikaririwa. Pia, anaposakura mtandaoni kupata mashairi zaidi na kuyakariri. • Kujiamini: mwanafunzi anapokariri shairi kwa kuzingatia matamshi bora na mahadhi mbalimbali. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoendelea kusoma mashairi katika vitabu na mtandaoni.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. • Uzalendo: mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake kwa kushirikiana na wenzake.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutekeleza shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Usawa wa kijinsia: mwanafunzi anapotambua msamiati uliotumika katika ushairi kuhusu usawa wa kijinsia. • Usalama wa mtandaoni: mwanafunzi anaposakura mtandaoni, akishirikiana na wenzake, ili kukariri au kuimba shairi kwa mahadhi mbalimbali.
<p>Uhusiano na Masomo Mengine: English: somo hili hushughulikia ushairi</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Mapendekezo Ya Shughuli Za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
6.2 Kusoma	6.2.1 Kusoma kwa Mapana: Makala (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kujadili mambo ya kuzingatia katika kuchagua makala ya kusoma katika maktaba, b) kutambua makala atakayosoma katika 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Aeleze umuhimu wa kusoma kwa mapana. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au 	1. Je, kwa nini ni muhimu kuwa na mazoea ya kusoma makala au hadithi? 2. Kusoma makala

		<p>maktaba,</p> <p>c) kusoma makala mbalimbali ili kupata ujumbe,</p> <p>d) kufurahia kusoma makala mbalimbali ili kujenga ufasaha wa lugha.</p>	<p>kutumia mawasiliano mbadala.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ajadili mambo ya kuzingatia anapochagua matini za kusoma katika maktaba (<i>k.v. makala yanayoambatana na umri, ukubwa wa maandishi, ujumbe anaotaka kuupata</i>). ● Achague makala mbalimbali kuhusu suala lengwa katika maktaba (makala yaliyochapishwa au katika kifaa cha kidijitali). ● Asume makala ya aina mbalimbali aliyoyachagua. ● Ajadiliane kwa heshima na wenzake kuhusu ujumbe alioupata katika makala aliyoyasoma atumie kamusi kupata maana za msamiati uliotumika katika makala. 	<p>kuhusu usawa wa kijinsia kuna umuhimu gani?</p>
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anaposoma makala katika vifaa vya kidijitali.
- Kujiamini – anaposoma makala mbalimbali na kuweza kueleza ujumbe uliomo.

Uhusiano na Maadili:

- Heshima – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ujumbe ulio katika makala.
- Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake.

Uhusiano na Masuala Mtambuko:

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutekeleza shughuli mbalimbali za ujifunzaji
- Usawa wa kijinsia – mwanafunzi anapochagua makala mbalimbali kuhusu suala lengwa katika maktaba (makala yaliyochapishwa au katika kifaa cha kidijitali).
- Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapojadiliana kwa heshima na wenzake kuhusu ujumbe alioupata katika makala aliyoyasoma.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English – somo hili linashughulikia kusoma kwa mapana.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
6.3 Kuandika	6.3.1 Insha ya Wasifu (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kimuundo vya insha za wasifu ili kuibainisha,	Mwanafunzi: ● Akuze hamu ya ujifunzaji kwa kutazama nakala za insha ya wasifu kwenye chapa au kwenye tarakilishi. Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti mwanga. Viti maalum na viti	Insha ya wasifu ina sifa gani?

		<p>b) kuandika insha ya wasifu kwa kuzingatia sifa zake,</p> <p>c) kufurahia uandishi wa insha za wasifu kwa kueleza sifa za mtu, kitu, mnyama au mahali.</p>	<p>vya mapendeleo vipewe wanafunzi wenye kimo kifupi wanapotumia tarakilishi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue vipengele muhimu vya kimuundo (<i>k.v. kichwa, mwili, hitimisho</i>) katika uandishi wa insha ya wasifu. ● Akuze umilisi wa mawasiliano na ushirikiano kwa kujadili na wenzake kuhusu mada mbalimbali zinazoweza kutungiwa insha za wasifu, ● Aandike kwenye kitabu chake au kwenye tarakilishi insha ya wasifu isiyopungua maneno 200 kwa kuzingatia msamiati na ujumbe unaohusu suala lengwa. Pia azingatie ujumbe, tahajia, anwani, muundo na mtindo. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa, asimulie matukio ataje maneno akiandikiwa na mwenzake ama msaidizi. ● Awasilishe kwa wenzake insha aliyoandika ili wampe maoni yao. 	
--	--	---	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anaposoma nakala mbalimbali za insha ya wasifu.
- Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi katika utungaji wa insha ya wasifu.
- Ubunifu – mwanafunzi anapotunga insha ya wasifu.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapofikiria kuhusu hoja za insha atakayoandika.

Uhusiano na Maadili

- Heshima – mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapojadili.
- Uwajibikaji – mwanafunzi anapoandika insha na kuikamilisha kwa wakati.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Usawa wa kijinsia – mwanafunzi anapotunga insha ya wasifu kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mawasiliano faafu – mwanafunzi anapoweza kuandika insha ya wasifu kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya kimuundo.

Uhusiano na Masomo Mengine

- Social Studies – somo hili linafunza kuhusu watu mashuhuri katika kijamii.
- English – somo hili hushughulikia uandishi kama mojawapo ya stadi za lugha.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.4 Sarufi	6.4.1 Ngeli ya I-I (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya I - I katika sentensi, b) kutambua nomino katika ngeli	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● Kutambua viambishi vya ngeli ya I-I katika sentensi kwa kuvipigia mstari au kuvikoleza rangi katika tarakilishi. ● Kutambua nomino katika ngeli ya 	Je, ni nomino zipi hupatikana katika ngeli ya I-I?

		<p>ya I - I katika sentensi ili kuzibainisha,</p> <p>c) kutumia nomino za ngeli ya I - I katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi,</p> <p>d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya I-I katika mawasiliano.</p>	<p>I-I kutokana naupatanisho wa kisarufi kwenye sentensi (<i>k.v. Chumvi, miwani na sukari, chai, kahawa, mirathi, asali, sharubati</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuandika nomino katika ngeli ya I-I katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo. • Kutunga sentensi sahihi kwa kutumia nomino za ngeli ya I-I kwa kushirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara. 	
--	--	--	---	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anashirikiana na wenzake.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika nomino katika ngeli ya I-I
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino na ngeli zake.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vipakatalishi anavyotumia.
- Uzalendo: mwanafunzi snapofanya kazi na wenzake kwa kushirikiana na wenzake.

Masuala Mtambuko:

- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana nawenzake kutekeleza shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Usawa wa kijinsia: mwanafunzi anapoandika mafungu ya maneno yenye nomino za ngeli ya I-I katika umoja na wingi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English: somo hili pia hushughulikia nomino.

7.0 MAJANGA NA JINSI YA KUYAZUIA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.1 Kusikiliza	7.1.1 Nahau:	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua nahau za kazi na ushirikiano katika matini mbalimbali, b) kujadili maana ya nahau mbalimbali za kazi na ushirikiano ili kuzitofautisha, c) kutumia nahau za kazi na ushirikiano katika mawasiliano, 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue nahau za kazi na ushirikiano (<i>k.v. chapa kazi, kunja jamvi, changa bia, sema kwa sauti moja, fanya itifaki</i>) katika chati, michoro, picha, vikapu maneno, mti maneno, chati, kamusi na katika vyombo vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa. 	<p>Je, ni nahau zipi zinazohimiza watu kufanya mambo mbalimbali?</p>

	(Vipindi 2)	d) kuthamini matumizi ya nahau za kazi na ushirikiano katika mawasiliano.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ashiriki katika kujadili na wenzake maana za nahau za kazi na ushirikiano kwa kutoa mifano. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Aambatanishe nahau na maana yake, ● Atumie nahau za kazi na ushirikiano katika sentensi akiwa pekee au kwa kushirikiana na wenzake, ● Asakure mtandaoni ili kupata nahau zaidi za kazi na ushirikiano na maana zake na kuziandika. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kusakura mtandao. ● Awasomee wenzake nahau alizozipata ili kuelimishana. 	
--	--------------------	---	---	--

<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali. ● Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapotafuta maana za nahau na kuzitumia kwa ufasaha katika mawasiliano. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapofikiria kuhusu maana za nahau na matumizi yake.
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Umoja – mwanafunzi anapofanya kazi pamoja na wenzake.. ● Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mshikamano wa kijamii na utaiifa – mwanafunzi anapotambua na kutumia nahau za kazi na ushirikiano. ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. ● Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapasakura mtandaoni ili kupata nahau zaidi za kazi na ushirikiano na maana zake na kuziandika.
<p>Uhusianona Masomo Mengine English - somo hili hushughulikia nahau.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
7.2 Kusoma	7.2.1 Kusoma kwa Mapana (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matini anazotaka kusoma kwenye maktaba, b) kuchagua matini anazotaka kusoma kwenye maktaba,	Mwanafunzi: ● Atambue aina mbalimbali za matini (<i>k.v. vitabu, magazeti, na majarida</i>) kwenye tarakilishi au kadi za katalogi. Wanafunzi walio matatizo ya	1. Unapenda kusoma matini ya aina gani? 2. Ni vipi unavyoweza kupata matini ya kusoma?

		<p>c) kusoma matini ili kufaidika na ujumbe na lugha inayotumiwa,</p> <p>d) kufurahia usomaji wa matini za aina mbalimbali ili kujenga utamaduni wa kusoma.</p>	<p>uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wenzao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ajichagulie matini atakayoisoma. ● Asume matini kimyakimya ili kupata ujumbe uliopo na kufaidi matumizi ya lugha. ● Asimulie ujumbe kutokana na matini alizosoma kwa wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ajadiliane na wenzake matini alizosoma ili kuchochea hamu ya usomaji wa mapana miongoni mwao. 	<p>3. Kusoma aina mbalimbali za matini kuna umuhimu gani?</p>
--	--	---	--	---

<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposoma na kusimulia ujumbe aliosoma kutokna na matini za aina mbalimbali. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anaposoma matini mbalimbali kuhusu majanga na jinsi ya kuyazuia ili kupata ujumbe.
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuzingatia maoni katika mijadala. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapoazima, kutunza na kurudisha vitabu maktabani
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Majanga na jinsi ya kuzuia – mwanafunzi anapotambue aina mbalimbali za matini (<i>k.v. vitabu, magazeti, na majarida</i>) kwenye tarakilishi au kadi za katalogi kuhusu suala lengwa. • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji
<p>Uhusiano na Masomo Mengine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Social Studies - somo hili linapofundisha jinsi ya kuyadhibiti majanga. • English – somo hili hushughulikia kusoma kwa mapana.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.3 Kuandika	7.3.1 Insha za Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili maudhui ya insha ya maelezo ili kukuza ubunifu,	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Atambue vifungu vya insha za maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi (<i>k.v. maelezo kuhusu kuzuia mmomonyoko wa udongo, mafuriko, mitetemeko</i>) 	Unazingatia nini unapoandika insha ya maelezo?

		<p>b) kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia mada, mtiririko, sarufi, muundo na mtindo ufaao,</p> <p>c) kuchangamkia utungaji wa insha za maelezo ili kukuza hali ya kujiamini.</p>	<p><i>ya ardhi, mkurupuko wa magonjwa kama vile kipindupindu</i>). Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wenzao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ashiriki na wenzake kujadili mada na vidokezo vya insha insha atakayoandika. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Aandike insha ya maelezo isiyopungua maneno 200 akizingatia kategoria za maneno kama vile aina mbalimbali za viwakilishi ifaavyo ili kuuwasilisha ujumbe lengwa, anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji. ● Awasomee wenzake insha 	
--	--	---	--	--

			aliyoandika ili kuisoma na kuitathmini.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na wenzake. ● Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kiteknolojia vinapotumiwa kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo. ● Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo. ● Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. ● Kujiamini – anapofanikiwa kutunga insha ya maelezo. 				
Uhusiano na Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Heshima - mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji ● Umoja – mwanafunzi anapotekeleza shughuli kwa kushirikiana na wenzake. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Majanga na jinsi ya kuyazuia – mwanafunzi anapotunga insha ya maelezo kuhusu suala lengwa (<i>k.v. maelezo kuhusu kuzuia mmomonyoko wa udongo, mafuriko, mitetemeko ya ardhi, mkurupuko wa magonjwa kama vile kipindupindu</i>). ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji ● Usalama mtandaoni – mwanafunzi anapotunga insha ya maelezo mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini 				
Uhusiano na Masomo Mengine:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Social Studies – masomo haya yanashughulikia jinsi ya kuyadhibiti majanga. ● English – somo hili hushughulikia uandishi wa insha. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.4 Sarufi	7.4.1 Ngeli ya PA-KU-MU (Kipindi 1)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya PA-KU-MU katika matini, b) Kutambua nomino katika ngeli ya PA-KU-MU katika matini, c) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya PA-KU-MU katika matini, d) kuchangamkia kutumianomino za ngeli ya PA-KU-MU katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kutambua viambishi vya ngeli ya PA-KU-MU katika matini. • Kuandika nomino katika ngeli ya PA-KU-MU katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia sehemu mbadala za utendaji au kutumia zana za kiteknolojia zilizorekebisha au kusaidiwa kutekeleza kazi hiyo. • Kubadilisha sentensi kwa kizingatia viambishi vya ngeli ya PA-KU-MU katika umoja na wingi. • Kutunga sentensi kwa kutumia viambishi vya ngeli ya PA-KU-MU akiwa peke yake au kwa kwa kushirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au 	<p>Nonimo za ngeli ya PA-KU-MU ni gani?</p>

			<p>kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujaza mapengo kwa kutumia viambishi vya ngeli ya PA-KU-MU kwa maandishi ya mkono au kwa tarakilishi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashirikiana na wenzake. • Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi. • Ujuzi wa kidijitali – anapotumia tarakilishi kutambua nomino na ngeli ya PA-KU-MU 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji – mwanafunzi kutunza vipakatalishi anavyotumia. • Uzalendo – mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake kwa kushirikiana na wenzake. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Majanga na jinsi ya kuyazuia – mwanafunzi anapoaandika nomino katika ngeli ya PA-KU-MU katika umoja na wingi kuhusu suala lengwa. • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine English –somo hili hufunza dhana ya nomino.</p>				

8.0 WANYAMA WA MAJINI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
8.1 Kusikiliza na Kuzungumza	8.1.1 Visawe (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua maneno zaidi ya matatu yenye maana sawa katika kundi la maneno,</p> <p>b) kutumia visawe ifaavyo katika mawasiliano,</p>	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue maneno zaidi ya matatu yenye maana sawa (<i>k.v. mwizi- luja, mkupuzi, pwagu, pwaguzi, mkwepuzi; hongo, rushwa, chai, kadhongo, mvugulio; pesa - njenje, ngwenje, fedha, hela; lengo - dhamira, nia, azma, kusudi; maskini, mlalahoi,</i> 	Unajua maneno gani ya Kiswahili yaliyo na maana sawa?

		<p>c) kuthamini matumizi ya maneno zaidi ya matatu yenye maana sawa katika mawasiliano.</p>	<p><i>fukara, mkata, fakiri</i>) kwa kutumia kapu la maneno, kadi za maneno, mti wa maneno, tarakilishi, n.k. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eleze maana ya maneno zaidi ya matatu yenye maana sawa akiwa peke yake au kwa kujadiliana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au 	
--	--	---	---	--

			<p>kuandika maelezo yao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ambatanishe maneno zaidi ya matatu yaliyo na maana sawa katika kapu la maneno, mti wa maneno, ubao, chati, vyombo vya kidijitali, kadi za maneno n.k. Ahusishe visawe na vifaa halisi, picha, michoro kwenye chati kitabu au katika vyombo vya kidijitali. ● Ashiriki kujadili visawe mbalimbali akiwa na wenzake. ● Atumie kisawe kimoja kuchukua nafasi ya kingine katika sentensi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapofanya kazi na wenzake ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapofikiria kuhusu visawe mwafaka. ● Ujuzi wa kidijitali - mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua visawe. 				

<p>.Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sentensi zitakazorejelewa zijumuishe maadili mbalimbali k.v. umoja, uzalendo, uwajibikaji na upendo.
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elimu ya utunzaji wa wanyama – mwanafunzi anapohusisha visawe na vifaa halisi, picha, michoro kwenye chati akirejelea suala lengwa. • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
<p>Uhusiano na Masomo Mengine English – somo hili linafunza dhana ya visawe.</p>

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
8.2 Kusoma	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu: (Vipindi 3)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kujadili sifa za mchezo wa kuigiza ili kuzibainisha, b) kusoma mchezo mfupi wa kuigiza kwa ufasaha kwa kuzingatia ujumbe na msamiati wa suala lengwa, c) kuonyesha ufahamu wa mchezo wa kuigiza kwa kujibu maswali na kutoa 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aeleze maana ya mchezo wa kuigiza akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wapewe muda zaidi kueleza maana wakubaliwe kutumia lugha ya ishara. • Ajadili na wenzake sifa za mchezo wa kuigiza (<i>k.v. huwa na wahusika, kuna</i> 	<p>1. Je, mchezo wa kuigiza una sifa gani? Umewahi kushiriki katika mchezo gani wa kuigiza?</p>

		<p>muhtasari,kuonea fahari nafasi ya mchezo wa kuigiza katika jamii,</p> <p>d) kuonea fahari nafasi ya mchezo wa kuigiza katika jamii.</p>	<p><i>mazungumzo, maelekezo n.k.</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Asome mchezo wa kuigiza akizingatia wahusika, maelekezo na ujumbe. ● Atambue msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika mchezo wa kuigiza (<i>k.v. kiboko, samaki, mamba, chura, kasa</i>). ● Ashiriki katika majadiliano kuhusu msamiati uliotumiwa katika mchezo wa kuigiza. ● Ajibu maswali kutokana na mchezo aliuousoma. ● Atoe muhtasari wa ujumbe ulio katika mchezo wa kuigiza. ● Atazame mchezo mfupi wa kuigiza shuleni au kwenye vifaa vya kidijitali, Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni 	
--	--	--	--	--

			nyeti mwanga. <ul style="list-style-type: none"> ● Ashiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye mchezo wa kuigiza. ● Asaidiwe na mzazi au mlezi wake kusakura na kusoma mchezo wa kuigiza kwenye mtandao. ● Awaeleze wenzake darasani ujumbe alioupata kutoka kwa mchezo aliuousoma mtandaoni. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki shughuli za ujifunzaji na wenzake. ● Ujuzi wa kidijitali – matumizi ya vifaa vya kidijitali katika mchakato wa ujifunzaji. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapofikiri kuhusu ujumbe uliomo kwenye mchezo wa kuigiza. ● Kujiamini – mwanafunzi anapong’amua ujumbe uliomo kwenye mchezo wa kuigiza. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – mwanafunzi anapoheshimu uigizaji wa wenzake. ● Umoja – wanaposhirikiana kuigiza mchezo kuhusu suala lengwa. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Elimu ya utunzaji wa wanyama – mwanafunzi anapotambua msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika mchezo wa kuigiza.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mshikamano wa kijamii na utaiifa – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kuigiza suala lengwa na masuala mengine yanayohusiana na jamii.
- Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anaposaidiwa na mzazi au mlezi wake kusakura na kusoma mchezo wa kuigiza kwenye mtandao

Uhusiano na Masomo Mengine

English – somo hili hushughulikia mchezo wa kuigiza.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
8.3 Kuandika	8.3.1 Insha za Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze, a) kujadili mtiririko wa hoja katika insha ya masimulizi, b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri katika uandishi wa insha ya masimulizi.	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none">● Ajadili mtiririko wa hoja katika insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla.● Ashiriki na wenzake	Ni nini unachoweza kufanya ili uwe mwandishi bora wa insha?

			<p>kujadili muundo wa insha ya masimulizi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aonyeshe ubunifu kwa kuandika insha isiyopungua maneno 200 inayosimulia tukio linalohusiana na wanyama wa porini akizingatia nomino na vivumishi mbalimbali, mnyambuliko wa vitenzi, anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka, lugha ya kiubunifu na urefu unaotarajiwa. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au asimulie mtiririko wa matukio akiandikiwa na msaidizi. • Akuze ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya masimuizi katika vifaa 	
--	--	--	---	--

			vya kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. Awasomee wenzake insha aliyoandika ili waitathmini na kumwelekeza.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala akiwa na wenzake. ● Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kiteknolojia vinapotumiwa kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya masimuizi. ● Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya masimuizi. ● Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. 				
Uhusiano na Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake. ● Uwajibikaji – mwanafunziaandike Insha za wasifu zinazolenga watu ambao wanajulikana kwa uaminifu, uwajibikaji, wenye mapenzi na wazalendo. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko:				
<ul style="list-style-type: none"> ● Elimu ya utunzaji wa wanyama – mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa. ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. ● Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapotumia akuze ujuzi wa kidijitali kuandika insha ya masimuizi katika vifaa vya kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. 				
Uhusiano na Masomo Mengine:				
English – somo hili hushughulikia uandishi wa insha za masimulizi.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo Ya Shughuli Za Ujifunzaji	Swali Dadisi
8.4 Sarufi	8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi: (Vipindi 3)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua vitenzi katika hali ya kutendeana, kutendesha, kutendua katika matini, kutumia vitenzi katika hali za kutendeana, kutendesha, kutendua ipasavyo katika sentensi, kuchangamkia matumizi ya vitenzi katika hali ya kutendeana, kutendesha, kutendua katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Atambue vitenzi katika hali za kutendeana, kutendesha na kutendua katika chati, jedwali, kapu la maneno, mti wa maneno, ubao na vyombo vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao. Anyambue vitenzi katika hali lengwa akiwa peke yake, akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza. Atumie vitenzi katika hali lengwa kwenye sentensi. 	<p>Je, vitenzi vinaweza kubadilika vipi mwishoni ili kuleta maana mbalimbali?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> ● Ashirikiane na wenzake kujaza mapengo katika jedwali la mnyambuliko wa vitenzi kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi. ● Aandike sentensi upya kwa kutumia vitenzi katika hali mbalimbali. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au aeleze vifungu vya maneno katika sentensi akiandikiwa na msaidizi. Mwanafunzi aandike/apige chapa/ atumie programu mwafaka au asimulie kisa akiandikiwa sentensi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano — mwanafunzi anapofanya kazi kwa kushirikiana na wenzake. ● Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika hali mbalimbali. ● Kujiamini –mwanafunzi anapotoa majibu na kushiriki katika shughuli mbalimbali. 				

Uhusiano na Maadili

- Maadili mbalimbali k.v. upendo, umoja, heshima, uzalendo n.k. kutokana na sentensi zilizotungwa.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Elimu ya utunzaji wa wanyama – mwanafunzi anaponyambua vitenzi kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotumia vitenzi katika hali mbalimbali ipasavyo kuonyesha na kuendeleza mahusiaano katika jamii.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – somo hili hushughulikia suala la mnyambuliko wa vitenzi.

9.0 AFYA YA AKILI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	9.1.1 Mazungumzo ya Kimuktadha: (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua miktadha rasmi na isiyo rasmi katika mawasiliano ili kuitofautisha,</p> <p>b) kutumia lugha katika miktadha rasmi na isiyo rasmi ili kufanikisha mawasiliano,</p> <p>c) Kuchangamkia matumizi ya lugha katika miktadha rasmi na isiyo rasmi kuimarisha maadili. yafaayo</p>	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue miktadha mbalimbali kunakotumiwa lugha rasmi na isiyo rasmi (<i>k.v. ofisini, hospitalini, nyumbani, sokoni</i>). • Asikilize mazungumzo rasmi na yasiyo rasmi kwa kutazama maigizo kwenye vyombo vya kidijitali (<i>k.v. video, rununu, runinga, tarakilishi</i>). Rekebisha mwako wa skrini kwa wanafunzi ambao ni nyeti mwanga. • Ashiriki katika maigizo ya mazungumzo ya miktadha rasmi na yasiyo rasmi akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa 	<p>1. Ni wapi katika shughuli zetu za kila siku tunaitumia lugha rasmi na isiyo rasmi?</p> <p>2. Ni nini kinachofanya mazungumzo yawe rasmi au yasiyo rasmi?</p>

			<p>kujieleza au kutumia mawasiliano mbadala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ashiriki katika mazungumzo rasmi nje ya darasa k.m. akiwa kwenye gwaride, majilisini n.k na yale yasiyo rasmi kama vile uwanjani, kwenye bweni, katika safari ya kwenda nyumbani kutoka shuleni. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atambue, nidhamu ya lugha inayozingatiwa katika mazingira rasmi (<i>k.m lugha ya heshima na adabu anapowasiliana</i>). 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anapokushirikiana na wenzake darasani. • Ubunifu – mwanafunzi anapobuni na kushiriki katika mazungumzo. • Ujuzi wa kidijitali – unakuzwa mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza na kutazama mazungumzo. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali. • Heshima – mwanafunzi anapoheshimu wenzake wakati wa kuigizaji na kushiriki katika mazungumzo. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Afya ya akili – mwanafunzi anapotambua miktadha tofauti ya matumizi ya lugha rasmi na isiyo rasmi kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapotumia lugha rasmi na isiyo rasmi katika miktadha faafu ili kuimarisha mahusiano ya kijamii.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English – somo hili hushughulikia mazungumzo katika miktadha rasmi na isiyo.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.2 Kusoma	9.2.1 Kusoma kwa Mapana (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua aina mbalimbali za matini ili kuchagua inayomvutia, b) kusoma matini aliyochagua ili kufaidika na ujumbe na lugha iliyotumiwa, c) kufurahia usomaji wa aina mbalimbali za matini ili kupanua mawazo yake	Mwanafunzi: ● Atambue matini zinazomvutia maktabani na mtandaoni. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo rekebisha kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao. ● Asume matini alizochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa. Wanafunzi walio na matatizo ya	1. Ni habari zipi unazopenda kusoma kwenye matini? 2. Unazingatia nini unapochagua matini za kusoma?

			<p>kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Awatolee wenzake muhtasari wa kile alichosoma kwenye matini ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ajadiliane na wenzake matini ambazo wamesoma kwa kuzingatia ukuzaji wa msamiati. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposimulia na kujadiliana na wenzake. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi na mtandao kupata matini za kusoma. ● Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapojichagulia matini na kuzisoma. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunza matini anazosoma. ● Heshima – mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu alichosoma. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Afya ya akili – mwanafunzi anapotambua na kusoma matini zinazomvutia maktabani na mtandaoni kuhusu suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapotambua matini zinazomvutia mtandaoni na kuzisoma.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – somo hili hushughulikia kusoma kwa mapana

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.3 Kuandika	9.3.1 Insha za Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze, a) kueleza maudhui ya insha ya maelezo kwa kuzingatia mada, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo ili kufanikisha mawasiliano c) kuchangamkia utunzi mzuri wenye mapambo ya lugha.	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Ashirikiane na wenzake kukuza uwazaji kina na utatuzi wa matatizo kwa kueleza maudhui kutokana na mada ya insha ya maelezo. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ashiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya 	Je, ni mada gani Inayoweza kuandikiwa insha za maelezo?

			<p>maelezo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandike/apige chapa insha ya maelezo akitumia vivumishi na vielezi vifaavyo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea. Pia akizingatie anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na lugha ya kiubunifu inaojumuisha methali na nahau alizojifunza awali. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia programu mwafaka kwa tarakilishi rekebishwa au asimulie mtiririko wa matukio akiandikiwa na msaidizi. • Akuze umilisi wa ujuzi wa kidijitali kwa kuandika insha ya maelezo mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake 	
--	--	--	---	--

			na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. <ul style="list-style-type: none"> • Awasomee wenzake insha aliyoandika ili kuisoma na kuitathmini. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano –mwanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kiteknolojia vinapotumiwa kuandika insha ya maelezo mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo. • Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo. • Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi. 				
Uhusiano na Maadili: <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji • Upendo – wanafunzi wanapofanya kazi pamoja. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko: <ul style="list-style-type: none"> • Afya ya akili – mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa. • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapotumia ujuzi wa kidijitali kuandika insha ya maelezo • Katika vifaa vya kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. 				
Uhusiano na Masomo Mengine: English – somo hili hushughulikia mada kuandika.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.4 Sarufi	9.4.1 Vinyume vya Vivumishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua vinyume vya vivumishi katika matini, b) kutunga sentensi kwa kutumia vinyume vya vivumishi, c) kuchangamkia matumizi ya vinyume vya vivumishi katika mawasiliano ya kila siku.	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue vinyume vya vivumishi (<i>k.v. zuri- baya, kali-butu, refu-fupi</i>) katika chati, kadi za maneno, kapu la maneno, mti wa maneno au vifaa vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao. ● Ashirikiane na wenzake kutafuta vinyume vya vivumishi kwa kurejelea orodha ya vivumishi alivyopewa. ● Atalii mazingira yake na kuunda orodha ya vinyume vya vivumishi. Kila mwanafunzi apewe nafasi ya kutalii mazingira kulingana na uwezo wake akizingatia tahadhari za kiusalama. ● Atunge sentensi kwa kutumia vinyume vya vivumishi kwa kuzingatia upatanisho wa kisarafu. 	Je, ni vivumishi vipi unavyoweza kutambua vinyume vyake?

			Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi kujibu au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki kazi ya vikundi. ● Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali. 				
Uhusiano na Maadili <ul style="list-style-type: none"> ● Uwajibikaji – mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali. ● Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko <ul style="list-style-type: none"> ● Elimu ya mazingira – mwanafunzi anapotalii mazingira yake na kuunda orodha ya vinyume vya vivumishi. ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masomo Mengine English – somo hili hushughulikia dhana ya vinyume.				

10.0 KUKABILIANA NA UGAIDI				
Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.1 Kusikiliza na Kuzungumza	10.1.1 Sitiari za Tabia (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kujadili dhana ya sitiari ili kuitofautisha na dhana zingine za lugha, b) kutambua sitiari za tabia katika matini mbalimbali ili kuzibainisha, c) kutumia sitiari za tabia kwa usahihi katika sentensi ili kuimarisha mawasiliano, d) kufurahia matumizi ya sitiari katika mawasiliano ya kila siku. 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Ajadili na wenzake maana ya sitiari. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. • Atambue sitiari za tabia (<i>k.v. yeye ni sungura, yeye ni fisi, yeye ni kasuku, mimi ni kobe safarini</i>) katika vitabu, matini, chati na vyombo vya kidijitali akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao. 	Ni maneno gani unayoweza kutumia kulinganisha kitu na kingine kwa njia ya moja kwa moja?

			<ul style="list-style-type: none"> ● Atoe mifano ya sitiari za tabia akisaidiana na mwenzake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika mifano yao. ● Aeleze maana ya sitiari mbalimbali. ● Atumie sitiari katika sentensi akiwa peke yake au katika vikundi. ● Akisaidiwa na mzazi au mlezi, atunge sentensi mbalimbali akitumia sitiari za tabia. ● Awasilishe sentensi zake darasani ili wenzake wazitolee maoni. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano –mwanafunzi anaposhiriki katika kazi ya vikundi. ● Hamu ya ujifunzaji – kutokana na kutambua sitiari katika matini. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua sitiari. 				

Uhusiano na Maadili

- Heshima – anapoheshimu maoni ya wenzake.
- Umoja – anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya vikundi.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Kukabiliana na ugaidi – mwanafunzi anapotoa mifano ya stiari akirejelea suala lengwa.
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mtazamo wa ukuaji wa binadamu – mwanafunzi anaposaidiwa na mzazi au mlezi, kutunga sentensi mbalimbali akitumia sitiari za tabia na anapotambua sitiari za tabia katika matini.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English – somo hili hushughulikia dhana ya sitiari.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.2 Kusoma	10.2.1 Kusoma kwa Mapana: (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua na kufungua faili iliyo na kifungu cha kusoma ili kuimarisha umilisi wake wa kutumia tarakilishi, b) kuonyesha uelewa wa hatua za kiusalama kwa kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma kutumia vyombo vya kidijitali,	Mwanafunzi: • Atambue mambo ya kuzingatia anaposoma matini zilizohifadhiwa katika kifaa cha kidijitali (<i>k.v. kutofuta kazi za wenzake zilizohifadhiwa katika vifaa vya kidijitali</i>) akishirikiana na wenzake. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au	1. Unakumbuka habari gani uliyoisoma mtandaoni? 2. Ni hatua gani za kiusalama unazozingatia unapotafuta habari mtandaoni?

		<p>c) kuchangamkia matumizi ya vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake.</p>	<p>wasaidiwe na wezao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue mambo ya kuzingatia anaposoma matini za mtandaoni (<i>k.v. kufungua mitandao ifaayo, kutowasiliana na watu usiowajua, kutofichua nywila yako kwa wenzake</i>). • Atambue jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kufungua na kufunga. • Atambue mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake. • Atambue umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao. • Atafute maana za maneno mapya kwenye kamusi mtandaoni. 	
--	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> Asimulie wenzake habari alizosoma. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. 	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> Ujuzi wa kidijitali – matumizi ya vifaa vya kiteknolojia katika kutafuta, kusakura na kusoma. Hamu ya kujifunza – mwanafunzi atapata hamu ya kutafuta matini za kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni. 				
<ul style="list-style-type: none"> .Uhusiano na Maadili Uwajibikaji – katika utunzaji wa vifaa vya kidijitali na kuzingatia mitandao salama. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko				
<ul style="list-style-type: none"> Usalama wa mitandaoni- mwanafunzi anapotambua mambo ya kuzingatia anaposoma matini za mtandaoni na anapotambua mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake. Usalama na ulinzi – mwanafunzi anapofahamu namna anavyoweza kujizuia na ulaghai wa mtandaoni kwa kutowasiliana na watu asiowajua na kutoa habari kwa mwalimu au mzazi endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni. Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
Masomo yote kwa vile yanatakiwa kuzingatia ujuzi wa kidijitali.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.3 Kuandika	10.3.1 Insha za Masimulizi (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze;</p> <p>a) kueleza maudhui ya insha ya masimulizi ili kuandika ifaavyo,</p> <p>b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo,</p> <p>c) kuchangamkia utunzi mzuri ili kuimarisha mawasiliano.</p>	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao. ● Ashiriki na wenzake kujadili mada na vidokezo vya insha ili kuvitumia katika kuandika insha yake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ashirikiane na wenzake katika kundi kuelezea maudhui atakayotumia kuandikia insha ya masimulizi. ● Aandike insha ya masimulizi (<i>k.v. kuhusu ugaidi, uhalifu, ajali, safari</i> 	<p>Insha ya masimulizi ina sifa gani?</p>

			<p><i>n.k)</i> isiyopungua maneno 200 akizingatia mada, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka, lugha ya kiubunifu na urefu unaotarajiwa. Pia azingatie aina mbalimbali za maneno,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mnyambuliko wa vitenzi, na nyakati ili kejenga picha dhahiri ya anachokiandikia daftarini. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au asimulie mtiririko wa matukio akiandikiwa na msaidizi. ● Aandike insha ya masimulizi katika vifaa vya kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini. ● Awasomee wenzake insha aliyoandika ili waitathmini nakumwelekeza. 	
--	--	--	--	--

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali – wakati vifaa vya kidijitali vinapotumiwa kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya mawasiliano.
- Ubunifu – mwanafunzi anapoandika insha ya masiliano.
- Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Uhusiano na Maadili:

- Heshima – mwanafunzi anaposhiikiana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji – mwanafunzi anapowajibika katika matumizi ya vifa vya kidijitali.

Uhusiano na Masuala Mtambuko:

- Kukabiliana na ugaidi – mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa (*k.v. kuhusu ugaidi, uhalifu*)
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi katika vifaa vya kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili kuisoma na kuitathmini.

Uhusiano na Masomo Mengine:

English na Indigenous Language – masomo haya yanafunza uandishi kama mojawapo ya stadi za lugha.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.4 Sarufi	10.4.1 Hali ya Masharti	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya hali ya masharti kwenye kitenzi,	Mwanafunzi: ● Atambue viambishi vya hali ya masharti (nge, ngali, ki) kwenye vitenzi katika chati,	Je, unaelezea vipi iwapo hukulifanya jambo fulani kutokana na ukosefu wa kitu,

	<p><i>(nge,ngali na ki)</i></p> <p>(Vipindi 3)</p>	<p>b) kutumia vitenzi katika hali ya masharti kwenye sentensi,</p> <p>c) kufurahia matumizi ya hali ya masharti katika mawasiliano.</p>	<p>ubao au kwa kutumia vifaa vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji. Wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atumie vitenzi vya hali ya masharti katika sentensi. ● Ashiriki na wenzake katika mazoezi ya kutumia hali ya masharti kwa kuandika daftarini au kupiga chapa kwenye tarakilishi/kipakatalishi. ● Ashirikiane na wenzake kubadilisha sentensi kutoka hali moja hadi nyingine. ● Atunge sentensi katika hali ya mazoea na hali ya masharti mtandaoni na kuwatumia wenzake 	<p>jambo au mtu?</p>
--	--	---	--	----------------------

			waweze kuzisoma na kutathmini usahihi wake. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika sentensi zao.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anashiriki katika shughuli za ujifunzaji na wenzake darasani na mtandaoni. ● Ubunifu – mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi. ● Hamu ya ujifunzaji – mwanafunzi anapoendelea kutunga sentensi. ● Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia kipakatalishi au tarakilishi kutunga sentensi na vile vile kuzisambaza mtandaoni. 				
Uhusiano na Maadili				
<ul style="list-style-type: none"> ● Heshima – anapojifunza kuthamini maoni ya wenzake. ● Upendo – anaposhirikiana na wenzake katika wenzake. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko				
<ul style="list-style-type: none"> ● Kukabiliana na ugaidi – mwanafunzi anapotunga sentensi katika hali ya mazoea na hali ya masharti kuhusu suala lengwa. ● Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. ● Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anapotunga sentensi katika hali ya mazoea na hali ya masharti mtandaoni na kuwatumia wenzake waweze kuzisoma na kutathmini usahihi wake. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
<ul style="list-style-type: none"> ● English – somo hili hushughulikia hali ya masharti. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.1 Kusikiliza na Kuzungumza	11.1.1 Kujieleza kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kubuni na kusimulia kisa mbele ya wenzake akizingatia mada lengwa, b) kutumia ishara zifaazo kuimarisha masimulizi yake c) kufurahia usimulizi wa visa mbalimbali kuhusu maisha 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na wenzake kuhusu mada mbalimbali ambazo huweza kusimuliwa kuhusiana na mambo na hali za maisha (<i>k.v. Hadithi za Mashujaa, shughuli za sikukuu za kitaifa, usomaji wa bajeti, ulipaji wa ushuru, hekaya</i>). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kuruhusiwa kutumia ishara au kuandika majibu yao. • Kusikiliza kisa cha kisimulizi kuhusu mada lengwa kutoka kwa mgeni mwalikwa, tepurekoda, video na tarakilishi ili kupata sifa za usimulizi mzuri, • Kusimulia kisa kuhusiana na mada fulani akizingatia mtiririko, matukio, kanuni za kisarufi, kupanda na kushuka kwa sauti, ishara za uso, viziada lugha, tasfida, na wakati ili kuufanya utungo wake uvutie. • Mfuatano wa kuuliza na kujibu maswali kutokanana visa vilivyosimuliwa darasani 	Masimulizi kuhusu ushuru yana umuhimu gani?

<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga na kusimulia kisa kuhusu mambo mbalimbali katika jamii. • Kujiamini: anaposimama mbele ya hadhira na kusimulia kisa. • Ujuzi wa kidijitali: anaposikiliza masimulizi kupitia vifaa vya kielektroniki.
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitahidi kusimulia. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoa masimulizi.
<p>Masuala Mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elimu ya kifedha: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu mada mbalimbali ambazo huweza kusimuliwa kuhusiana na mambo na hali za maisha ikiwemo ulipaji wa ushuru. • Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Mahusiano ya kijamii: mwanafunzi anaposhirikisha hadhira kupitia uimbaji, kupiga makofi, kucheza, kuitikia ili kuupa usimulizi wake uhai zaidi na kuteka makini ya wasikilizaji.
<p>Uhusiano na Masomo Mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • English: somo hili pia hushughulikia suala la kutoa masimulizi. • Social Studies: somo hili pia hushughulikia kuhusu masuala ya kiuchumi na rasilimali.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.2 Kusoma	Kusoma kwa Ufahamu: (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha,	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • Kujadiliana na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza 	1. Je, ni mambo gani yanayokuvutia unaposoma kifungu cha ufahamu? 2. Unafanya nini ili

		<p>b) kusoma kifungu kwa kuzingatia matamshi bora,</p> <p>c) kusoma kifungu kwa kasi ifaayo,</p> <p>d) kusoma kifungu kwa kutumia sauti ipasavyo,</p> <p>e) kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo,</p> <p>f) kuchangamkia kusoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji.</p>	<p>wanaweza kupewa muda zaidi kujadili au kuruhusiwa kutumia mawasiliano jumla kuwasilisha hoja zao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akizingatia matamshi bora. • Kusoma kifungu cha habari kwa kasi ifaayo kuhusu suala lengwa. • Kusoma kifungu akizingatia sauti ifaayo (k.v. Kiwango cha sauti na kiimbo). • Kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa (k.v. Ishara za uso na mikono zinazozingatia tamaduni). • Kushirikiana na mzazi au mlezi kusoma makala akizingatia vipengele vya usomaji bora. 	<p>kujua maana ya msamiati uliotumiwa katika kifungu?</p>
--	--	--	---	---

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano – anaposoma kifungu au mchezo mfupi kwa sauti na kupishana nafasi na wenzake.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – anapojibu maswali kutokana na kifungu.
- Uraia – anaposoma kuhusu ulipaji ushuru na umuhimu wake.
- Kujiamini – anapoweza kujibu maswali baada ya kusoma kifungu.

Uhusiano na Maadili

- Heshima – mwanafunzi anaposikiliza na kuheshimu wenzake wakisoma kifungu.
- Umoja – mwanafunzi anapofanya kazi pamoja na wenzake.

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Elimu ya kifedha – anapotambua na kutumia msamiati unaohusu ushuru kutunga sentensi na pia anaposoma na kujibu maswali kuhusu vifungu vinavyohusu suala lengwa..
- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Mshikamano wa kijamii na utaifa – mwanafunzi anapojadili na wenzake matukio kwenye picha zinazoonyesha matumizi bora ya ushuru kwa maendeleo ya taifa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- Social studies – somo hili hushughulikia suala la rasilimali katika jamii.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.3 Kuandika	11.3.1 Barua Rasmi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kujadili maudhui ili kuandika barua rasmi inayozingatia mada, kuandika barua rasmi inayozingatia mada, hati safi, muundo na mtindo ufaaoili 	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> ● Atambue mada ya kuandikia barua rasmi. ● Ajadili na wenzake maudhui yafaayo kulingana na mada ya insha ya barua rasmi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uandishi wa barua rasmi huzingatia vipengele gani? 2. Unazingatia nini ili kuunda aya nzuri?

			<p>jumla.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aandike vidokezo vya kumwongoza. Mwanafunzi apige chapa, atumie programu mwafaka kwa tarakilishi iliyobadilishwa au asimulie vidokezo akiandikiwa na msaidizi. ● Ajadili na wenzake vipengele vya aya. ● Aandike barua rasmi kwa mwalimu daftarini kuomba msamaha na kuiwasilisha kila hoja katika aya yake. ● Atumie sentensi inayobeba wazo kuu mwanzoni mwa kila aya. ● Aandike kwa hati safi au kwa kutumia tarakilishi huku akizingatia kanuni zifaazo, ajadiliane na wenzake kuhusu umuhimu wa barua rasmi katika mawasiliano. 	
--	--	--	--	--

<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano-anaposhirikiana na wenzake. • Ubunifu – mwanafunzi anapotunga na kuandika barua rasmi kwa mwalimu. • Ujuzi wa kidijitali – anapoandika barua kwa kutumia tarakilishi.
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili maudhui ya barua rasmi. • Heshima – mwanafunzi anapozingatia maoni ya wenzake wakati wa mijadala. • Uwajibikaji – mwanafunzi anapoandika barua rasmi kuomba msamaha.
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elimu ya kifedha – mwanafunzi anapoandika barua rasmi kuhusu suala lengwa. • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
<p>Uhusiano na Masomo Mengine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Social Studies – somo hili hufundisha kuhusu watu mashuhuri katika jamii • English – somo hili hufundisha kuhusu uandishi wa barua rasmi.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.4 Sarufi	11.4.1 Ukanushaji wa Maneno (Vipindi 3)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua viambishi vya hali ya masharti katika sentensi,</p> <p>b) kukanusha viambishi vya hali ya masharti katika sentensi, kufurahia ukanushaji wa viambishi</p>	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue viambishi vya hali ya masharti (nge, ngali, ki) katika vitenzi kwa kuvipigia mistari kwenye vitabu au kuvikolezea wino kwenye tarakilishi. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Viambishi vya hali ya masharti katika vitenzi ni vipi? 2. Viambishi vya hali ya masharti katika ukanushaji ni

		<p>hali ya masharti katika sentensi.</p> <p>c) kufurahia ukanushaji wa viambishi hali ya masharti katika sentensi.</p>	<p>wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atambue viambishi vya hali ya masharti katika hali kanushi (k.v. singe, singali, sipo). • Asume sentensi zenye viambishi lengwa kwenye vitabu au tarakilishi katika hali yakinishi na kanushi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kusoma au kutumia mawasiliano mbadala. • Akanushe maneno na sentensi akizingatia hali ya masharti kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi. • Kutunga sentensi sahihi zenye viambishi vya hali ya masharti na kuzikanusha. • Asikilize au kutazama vipindi vya ukanushaji wa 	<p>vipi?</p> <p>Unatumia viambishi gani wakati wa kukanusha vitenzi?</p>
--	--	--	--	--

			hali ya masharti kupitia vifaa vya kidijitali.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki katika vikundi ili kujadili kuhusu ukanushaji. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo – mwanafunzi anapojaribu kukanusha maneno na sentensi. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika somo. 				
Uhusiano na Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika wenzake. • Umoja – mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kazi ya vikundi. 				
Uhusiano na Masuala Mtambuko:				
<ul style="list-style-type: none"> • Elimu ya kifedha – mwanafunzi anapotambu viambishi vya hali ya masharti kuhusu suala lengwa na kutunga sentensi. . • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapojifunza kukanusha kwa njia ifaayo bila kuleta mtafaruku baina yake na wenzake kwa minajili ya mahusiano mema • Usalama wa mtandaoni – mwanafunzi anaposikilizea au kutazama vipindi vya ukanushaji wa hali ya masharti kupitia vifaa vya kidijitali. 				
Uhusiano na Masomo Mengine				
English –somo hili hushughulikia ukanushaji.				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.4 Sarufi	11.4.2 Ukubwa na Udogo wa Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino zinazoanza kwa kiambishi	Mwanafunzi: <ul style="list-style-type: none"> • Ashirikiane na wenzake kutambua nomino zinazoanza kwa kiambishi Ki- (<i>k.v. kiti</i>, 	Je, ni nomino gani zinazoanza kwa kiambishi Ki- unazozijua?

		<p>Ki- katika kundi la maneno</p> <p>b) kubadilisha nomino, zinazoanza kwa Ki- katika hali wastani kuwa katika hali ya ukubwa na udogo,</p> <p>c) kutunga sentensi sahihi akitumia nomino zinazoanza kwa Ki- katika hali ya ukubwa na udogo huku akizingatia upatanisho wa kisarufi,</p> <p>d) kufurahia kutumia nomino zinazoanza kwa Ki- kwa usahihi katika hali ya ukubwa na udogo ili kuimarisha mawasiliano.</p>	<p><i>kitabu, kitanda</i>) kwa kutumia kadi za maneno, mti wa maneno, chati au vifaa vya kidijitali. Wanafunzi walio matatizo ya uendeshaji wanaweza kutumia zana za kidijitali vilivyo badilishwa kutimiza jukumu lengwa au wasaidiwe na wezao.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ashiriki kwenye mjadala wa kutambua viambishi vinavyotumika kudhihirisha ukubwa na udogo wa nomino. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. ● Ashiriki katika vikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya ukubwa na udogo. ● Ashiriki katika mchezo wa vikundi ambapo kikundi kimoja kitataja wastani wa nomino na kingine kutaja ukubwa na udogo wa nomino hiyo. kila mwanafunzi 	
--	--	---	---	--

			<p>apewe nafasi ya kuigiza kulingana na uwezo wake ukizingatia tahadhari za kiusalama.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atunge sentensi kwa kutumia nomino hizo katika hali ya ukubwa na udogo kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – mwanafunzi anaposhiriki mijadala kuhusu mada ya ukubwa na udogo wa nomino. • Ubunifu – unadhihirika anapotunga sentensi sahihi katika hali ya ukubwa na udogo. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali wa wastani, ukubwa na udogo. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapojadili. • Umoja – katika kufanya kazi kwa kushirikiana na wenzake. 				
<p>Uhusiano na Masuala Mtambuko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji. • Mahusiano ya kijamii – mwanafunzi anapoashiriki katika mchezo wa vikundi ambapo kikundi kimoja kitataja wastani wa nomino na kingine kutaja ukubwa na udogo wa nomino hiyo. 				
<p>Uhusiano na Masomo Mengine</p> <ul style="list-style-type: none"> • English – somo hili hushughulikia sarufi. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.4 Sarufi	11.4.3 Ukubwa na Udogo wa Nomino: (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua nomino zinazoanza kwa kiambishi Ji- ili kuzibainisha, kubadilisha nomino zinazoanza kwa kiambishi Ji- katika hali wastani kuwa katika hali ya ukubwa na udogo, kutunga sentensi sahihi akitumia nomino zinazoanza kwa kiambishi Ji- katika hali ya ukubwa na udogo huku akizingatia upatanisho wa kisarufi, kufurahia kutumia nomino zinazoanza kwa kiambishi Ji- kwa usahihi katika hali ya ukubwa na udogo ili kuimarisha mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ashirikiane na wenzake kutaja nomino zinazoanza kwa kiambishi ji- katika hali ya ukubwa na udogo kwa kutumia kadi za maneno, mti wa maneno, chati au vifaa vya kidijitali k.v. jani (jijani - kijani), jiko (jijiko - kijijiko). Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano jumla. Ashiriki kwenye mjadala wa kutambua viambishi vinavyotumika kudhihirisha ukubwa na udogo wa nomino zinazoanza kwa kiambishi Ji- 	Je, ni nomino gani zinazoanza kwa kiambishi ji- unazozijua?

			<ul style="list-style-type: none"> • Ashiriki katika vikundi. Kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya ukubwa na udogo. • Atunge sentensi kwa kutumia nomino hizo katika hali ya ukubwa na udogo kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi. Wanafunzi walio na matatizo ya kuzungumza wanaweza kupewa muda zaidi wa kujieleza au kutumia mawasiliano mbadala. 	
<p>Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano – wanafunzi wanaposhiriki mijadala kuhusu mada hii. • Ubunifu – wanapotunga sentensi katika hali ya udogo. • Ujuzi wa kidijitali – mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali wa wastani na udogo. 				
<p>Uhusiano na Maadili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heshima – mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake wanapojadili. • Umoja – katika kufanya kazi kwa kushirikiana na wenzake. 				

Uhusiano na Masuala Mtambuko

- Utangamano wa kijamii – mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli mbalimbali za ujifunzaji.
- Elimu ya kifedha - mwanafunzi anapotiunga sentensi akitumia udogo na ukubwa kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

English – somo hili hushughulikia udogo wa nomino.

MWONGOZO WA VIWANGO NA VIGEZO VYA KUTATHMINIA ULIOPENDEKEZWA

MADA: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA				
Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kuwasiliana kwa kuzingatia matamshi bora <i>(matamshi ya sauti zinazokaribiana: d/nd, ch/sh, j/nj, g/ng)</i>	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa kila wakati.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa kwa kuelekezwa.
Kuweza kuzungumza na kujieleza kwa ufasaha <i>(kwa kutumia maneno ya heshima, adabu na vyeo)</i>	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha na kikamilifu akitumia maneno ya heshima adabu na vyeo katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia maneno ya heshima, adabu na vyeo katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya heshima, adabu na vyeo katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya heshima, adabu na vyeo katika baadhi ya miktadha.
Kuweza kusikiliza na kujibu ipasavyo <i>(maamkuzi na maagano, mazungumzo ya kimuktadha)</i>	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano kwa kuzingatia miktadha ifaayo kwa wepesi.	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano kwa kuzingatia miktadha ifaayo	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano kwa kuizingatia miktadha ifaayo.	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano na kuzingatia baadhi ya miktadha ifaayo kwa kuelekezwa.

Kuweza kutumia lugha kiubunifu (<i>vitendawili, methali nahau, visawe, sitiari za tabia, masimulizi</i>)	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe, sitiari za tabia na masimulizi kwa utendeti.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe, sitiari za tabia na masimulizi.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe, sitiari za tabia na masimulizi.	Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe, sitiari za tabia na masimulizi kwa kusaidiwa.
--	--	---	---	---

MADA: KUSOMA				
Wiwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kusoma kwa ufahamu - Vifungu/mashairi/maigizo (<i>ujumbe, umbo, matumizi ya msamiati mwafaka, kutoa muhtasari</i>)	Anasoma vifungu, mashairi na maigizo na kutambua ujumbe, umbo na matumizi mwafaka ya msamiati kwa utendeti.	Anasoma vifungu, mashairi na maigizo na kutambua ujumbe, umbo na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, mashairi na maigizo na kutambua ujumbe, umbo na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, mashairi na maigizo na kutambua kwa kiasi ujumbe, umbo na matumizi mwafaka ya msamiati.
Kuweza kusoma kwa kina. (<i>Matumizi ya kamusi: tahajia, ngeli, aina na maana za maneno</i>)	Anatumia kamusi kwa kuzingatia vipengele vilivyoorodheshwa kwa uketo.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia vipengele vilivyoorodheshwa.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vilivyoorodheshwa.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vilivyoorodheshwa akisaidiwa.

<p>Kuweza kusoma kwa ufasaha. (<i>matamshi bora, kiwango kifaacho cha sauti, kasi ifaayo, ishara zifaazo</i>)</p>	<p>Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha kikamilifu.</p>	<p>Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha.</p>	<p>Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha.</p>	<p>Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha kwa kuelekezwa.</p>
<p>Kuweza kusoma kwa mapana. (<i>kutambua na kuchagua matini ya kusoma kutambua ujumbe na matumizi ya lugha</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha kwa mapana.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha kwa kusaidiwa.</p>
<p>Kuweza kusoma kidijitali. (<i>kuzingatia hatua za kiusalama katika kutumia vifaa vya kidijitali, kusakura matini kwenye tovuti salama.</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo kwa uketo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo akielekezwa.</p>

MADA: KUANDIKA				
Viwango Vigezo	Kuzidi matarajio	Kufikia matarajio	Kukaribia matarajio	Mbali na matarajio
Kuweza kuandika aina mbalimbali za insha (<i>wasifu, masimulizi, maelezo na barua rasmi</i>) kwa kuzingatia vipengele vifuatavyo: muundo, ujumbe, mtindo na kanuni zifaazo za uandishi.	Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi kwa utendeti.	Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi.	Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi.	Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi kwa kuongozwa.
Kuweza kuandika kwa tarakilishi. (<i>aina mbalimbali za maandishi, ishara zinazotumiwa</i>).	Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo kwa uketo.	Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kuelekezwa.

MADA: SARUFI				
Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika lugha ya Kiswahili. (vivumishi na viwakilishi)	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini kwa kina.	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini kwa kuongozwa.
Kuweza kutambua na kutumia alama za uakifishi. (<i>alama ya hisi, ritifaa na koloni</i>)	Anatambua na kutumia alama za uakifishi katika matini kwa utendeti.	Anatambua na kutumia alama za uakifishi katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya alama za uakifishi katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya alama za uakifishi katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua viambishi vya ngeli, ngeli za nomino na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo. (YA-YA, U-U, I-I na PA-KU-MU)	Anatambua viambishi vya ngeli, ngeli za nomino na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua viambishi vya ngeli, ngeli za nomino na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, ngeli za nomino na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, ngeli za nomino na kutumia kwa kiasi upatanisho wa kisarufi ipasavyo.

<p>Kuweza kutambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. (kutendeana ,kutendesha na kutendua)</p>	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali kwa uketo.	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli kwa kuelekezwa.
<p>Kuweza kutambua vinyume vya vivumishi na kuvitumia katika matini.</p>	Anatambua vinyume vya vivumishi na kuvitumia katika matini kwa utendeti.	Anatambua vinyume vya vivumishi na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya baadhi ya vivumishi na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyumevya baadhi ya vivumishi na kuvitumia katika matini kwa kusaidiwa.
<p>Kuweza kutambua na kutumia viambishi vya hali ya masharti kwenye matini. (nge,ngali na ki)</p>	Anatambua na kutumia viambishi vya hali ya masharti kwenye matini kwa utendeti.	Anatambua na kutumia viambishi vya hali ya masharti kwenye matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya hali ya masharti kwenye matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya hali ya masharti kwenye matini kwa kuongozwa.
<p>Kuweza kutambua viambishi vya ukanushaji katika hali ya masharti ipasavyo. (nge, ngali na ki)</p>	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha sentensi ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha sentensi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha sentensi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha baadhi ya sentensi.

<p>Kuweza kutambua nomino katika hali ya ukubwa na udogo (<i>nomino zinazoanza kwa kiambishi ki- na kiambishi ji-</i>)</p>	<p>Anatambua na kutumia nomino katika hali ya ukubwa na udogo kwa wepesi.</p>	<p>Anatambua na kutumia nomino katika hali ya ukubwa na udogo.</p>	<p>Anatambua na kutumia baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa na udogo.</p>	<p>Anatambua na kutumia baadhi ya nomino katika hali ya ukubwa na udogo kwa kusaidiwa.</p>
---	---	--	--	--

SHUGHULI JUMUHISHI YA HUDUMA YA KIJAMII YA GREDI 4-6

Katika kiwango hiki, lengo la shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ni kupata uwiano kati ya dhana zilizofunzwa katika masomo mbalimbali na maisha ya kila siku. Wanafunzi wanafanya ulinganisho kati ya kile wamejifunza na maisha yao ya kila siku. Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji imeshughulikiwa katika somo la *Social studies*. Utekelezaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inahitaji ushirikiano ambapo mwalimu anashirikiana na walimu wa masomo mengine kuandaa na kutekeleza shughuli jumuishii ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Ingawa shughuli hizi zinaelekezwa na mwalimu, mwanafunzi anatakiwa kupewa nafasi ya kutambua changamoto/tatizo na kuzua utatuzi wake. Usalama wa mwanafunzi unatakiwa kuzingatiwa katika utambuzi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Hatua zifuatazo za shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji zinatakiwa kusambazwa katika mihula yote.

Hatua za utekelezaji wa shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji

1) Maandalizi

- Tambua umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi zinazokusudiwa katika matokeo maalum yanayotatarjiwa kwa mujibu wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji.
- Tambua nyenzo hitajika katika shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (zinazopatikana katika mazingira)
- Kusambaza shughuli hizo katika muhula mzima (bainisha siku na wakati/muda wa shughuli hizo).
- Wasiliana na wanafunzi, wazazi/walezi, wasimamizi wa shule, walimu na washikadau wengine katika jamii ya shule.
- Tambua na kuandaa vifaa vya tathmini.

2) Utekelezaji wa Shughuli Jumuhishi ya Huduma ya Jamii.

- Gawia wanafunzi majukumu.
- Hakikisha kila mwanafunzi anashriki kikamilifu katika shughuli husika.
- Tazama wanafunzi wanapotekeleza shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na kurekodi matokeo ya utekelezaji wao.
- Tumia kifaa cha tathmini kinachofaa kutathmini mchakato mzima pamoja na matokeo yake (tathmini kazi ya mwanafunzi kuanzia mwanzo hadi mwisho).
- Tathmini umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi katika somo.

3) tafakari kuhusu Shughuli ya Huduma Jumuhishi ya kijamii.

Chukua nafasi ya kujitathmini kuhusu shughuli jumuhishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ukiwa na wanafunzi kwa kujadiliana nao kuhusu yafuatayo:

- Ni nini kilifanyika vizuri na kwa nini
- Ni nini hakikufanyika vizuri na kwa nini
- Ni nini kinaweza kufanywa tofauti
- Wamejifunza nini

Kutakuwa na shughuli moja jumuhishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itakayotekezwa mara moja kwa mwaka. Masuala ya shughuli jumuhishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji yatatokana na masuala mtambuko pana katika masomo tofautitofati. Waalimu wanatakiwa kuangazia suala tofauti kila mwaka ili kuwapa wanafunzi fursa ya kushughulikia masuala mtambuko mbalimbali katika miktadha yao.

Shughuli jumuhishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itashirikisha kila mmoja katika jamii ya shuleni (wanafunzi, wazazi/zalezi, wasimamizi wa shule na walimu). Wazazi/walezi ni washikadau muhimu katika maandalizi na utekelezaji wa shughuli jumuhishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Ingawa walimu wana jukumu muhimu katika maandalizi na ujumuishaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, wanafunzi wanatakiwa kushiriki kikamilifu katika mchakato mzima.

Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inampa mwanafunzi nafasi ya kukuza umilisi wa kimsingi na maadili mbalimbali. Mwalimu anatakiwa kubadilisha umilisi wa kimsingi na maadili yanayoangaziwa kila mwaka.

Tathmini ya shughuli Jumuhishi ya Huduma ya Jamii.

Tathmini ya Shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itaangazia vipengele vitatu ambavyo ni: stadi katika masomo mbalimbali yaliyoshirikishwa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, umilisi wa kimsingi na maadili yanayodhihirishwa. Ni lazima tathmini izingatie mchakato mzima pamoja na matokeo ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Mwalimu atawatathmini wanafunzi wakiwa katika vikundi akitumia vifaa vya tathmini kama vile ratiba ya ukaguzi, orodha hakiki, viwando vya ukariaji au kifaa kingine kinachafaa.

MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

Mada	Mapendekezo Ya Mbinu Za Kutathmini	Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia	Mapendekezo ya Shughuli Nyingine Zilizoratibiwa za Ujifunzaji
1.0 KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA	a) Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano b) Kujibu maswali c) Maigizo d) Kutambua k.m. kwenye e) orodha f) Kuambatanisha maneno na majibu g) Mijadala h) Mazungumzo i) Matumizi ya ishara za	<ul style="list-style-type: none"> • Chati • Michoro na picha • Mgeni mwalikwa • Vifaa vya kidijitali (k.v tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video) • Mti wa maneno • Kapu la maneno Vitabu mbalimbali	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama mbalimbali shuleni Vyama/vilabu mbalimbali shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali

	<p>mwili k.v ishara za uso, za mikono na mabega kuimarisha masimulizi yake</p> <p>j) Wanafunzi kufanyiana tathmini</p>		
KUSOMA	<p>a) Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa</p> <p>b) Kujibu maswali k.m. katika ufahamu</p> <p>c) Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa</p> <p>d) Kukariri na kuimba mashairi</p> <p>e) Kusoma kwa sauti</p> <p>f) Wanafunzi kufanyiana tathmini</p> <p>g) Potfolio</p> <p>h) Shajara</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • projekta • Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • projekta • Nakala ya shairi • Kamusi mbalimbali 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kazi ya vikundi 2. Vyama mbalimbali shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali

KUANDIKA	a) Kuandika tungo mbalimbali b) Wanafunzi kufanyiana tathmini c) Potfolio d) Shajara e) Mijadala kuhusu vidokezo vya insha	<ul style="list-style-type: none"> • Kielelezo cha insha ya masimulizi • Kielelezo cha insha ya maelezo • Kielelezo cha insha ya wasifu • Nakala ya barua ya kirafiki • Nakala ya barua rasmi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kazi ya vikundi 2. Vyama mbalimbali shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
SARUFI	a) Kutambua k.m. kwenye orodha b) Kuambatanisha maneno lengwa c) Kujaza mapengo d) Kujaza fumbo maneno e) Kazi mradi	<ul style="list-style-type: none"> • Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • projekta • Kapu la maneno • Mti wa maneno • Kadi za maneno • Picha za vitu mbalimbali • Michoro • Chati • Mabango • Sanamu • Nyenzo halisi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kazi ya vikundi 2. Vyama mbalimbali shuleni 3. Ziara za nyanjani 4. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali